

## ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.  
Pe un jum. . 14 "  
Pe o lună . 2.40 "  
Numarul de zi pentru Ro-  
mania și străinătate pe  
an 40 franci.  
Numarul pentru oraș și  
comitat 502.

# TRIBUNA

REDACTIA  
și ADMINISTRAȚIA :  
Strada Deák Ferenc Nr. 20  
INSERTIUNILE  
se primesc la administrație.  
Mulțumite publice și Loc  
deschis costă fiecare șir  
20 fileri.  
Manuscripte nu să inape-  
lază.

## Serbările dela Iași.

Arad, 11 Octombrie.

Grandioasele serbări dela Iași, se des-  
șură într-o strălucire, care iradiază asu-  
ra întreg neamului românesc.

Nici odată cultura românească n'a avut  
dată mai mare și universală în mersul ei  
accidental ca aceasta. Iașii de unde au  
omnit toate aspirațiunile mari ale nea-  
mului nostru, Iașii tăcuți și liniștiți ai zi-  
lor de azi, ni-au dat și aceasta cea mai  
altă culminațiune a strălucirii culturii  
românești. Razele ei răsbat până departe,  
peste granițele țării, în toate unghiurile  
umanismului, deslușind tot mai mult  
conștiința individualității noastre etnice  
și unității noastre culturale.

Eri, în mijlocul atâtor învățați din A-  
pus, veniți să asiste la aceasta serbare a  
tinerei culturi românești, un ministru al  
țării, cu fruntea înălțată de mândrie, cu  
un prestigiu strălucit, a putut să vorbească  
despre opera de civilizațiune a poporului  
latin dela Dunăre, care prin încrucișarea  
sa cu deosebite neamuri și-a însușit tăria  
și înfrunte răstriști atât de mari și nici-  
odată n'a ajuns cu totul barbar.

A putut să vorbească, despre o notă  
nouă și originală a civilizației omenesti,  
care a răsărit din asimilarea și prefacerea  
organică a celor două mari curente de cul-  
turi din Apus și Răsărit și ni-au dat *tipul*  
cultural românesc.

A fost o clipă supremă, care nu se pu-  
tea poate nici bănuși înainte cu un jumă-

tate veac, când s'a pus peatra fundamen-  
tală a acestui așezământ, care însă ne  
poate da nouă, fericitei generații, căreia  
i-s'a dat să ajungă și să vadă acest progres  
amețitor, visiunea clară a menirii noastre  
în viitor.

Multă, nesfârșit de multă încredere în  
propriile puteri, încredere de cari au mare  
nevoie neamurile ce vor să propășească,  
isvorăște din asemenea ocazii, și mai ne-  
prețuit este însă folosul lor pentru un neam  
ca al nostru, din care jumătate zace în  
asuprire, rob și tributatar al unor culturi  
străine, cari vor să-l atragă și ademenească  
în razele lor.

Asupra acestei părți a neamului nostru,  
căreia îi sunt străine formele superioare  
cucerite de cultura românească, crescută  
în spirit și în școală străină, cu un cult  
exagerat de admirație pentru aceste cul-  
turi, care involvă un fel de subordonare  
a propriei sale culturi, asupra noastră  
a celor înstrăinați lucrează cu puteri  
covârșitoare de adevărată refacere a unor  
întregi concepții greșite de judecată cu-  
rentă, asemenea prilejuri. Tânărul no-  
stru e obișnuit să vadă astfel de manifes-  
tații, numai în ediția culturii ungurești,  
dela Budapesta ori dela Cluj.

Mărit fie Iașul, care duce înainte tra-  
diția sa de leagăn al culturii și aspirațiilor  
românești. Acolo s'au statornicit primele  
temelii pe cari se reazămă azi cultura na-  
țională. Acolo s'a născut întâi râvna de a  
adânci simțămintele și așezămintele noa-  
stre, înțelegându-le obârșia, în desvoltarea  
și înlănțuirea lor. Acolo s'au aprins în-

tâiele făclii care au luminat gândirea și  
simțirea românească.

Pe noi ne leagă și alte amintiri scumpe  
de gloria Iașilor. Acolo au plecat cei  
mai buni ai noștrii, după nenorocita epo-  
pee din 1848, ducând în atmosfera de inte-  
lectualism a Iașului, simțirea aprinsă a  
iubirii de neam și a idealului de unitate.  
Bătrânul apostol al învățământului Gheor-  
ghe Asachi, cu cei câțiva profesori arde-  
leni, figură istorică a lui Bărnăuțiu, au adus  
un revirement în viața intelectuală și știin-  
țifică de pe atunci a Iașului, pe care s'a clă-  
dit desvoltarea sa ulterioară.

Și dacă este ceva ce trebuie să regre-  
tăm în aceste clipe înălțătoare pentru  
neamul românesc întreg este, că noi nu  
suntem reprezentanți acolo așa cum s'ar  
fi convenit. Nici „Asociația”, care ar fi  
avut datoria să participe în chip oficial la  
această serbătoare a culturii românești,  
nicialtfel, în chip neoficial, nu ni-am gân-  
dit la o reprezentare demnă a neamului no-  
stru de aici. Nu înțelegem motivele de cir-  
cumspecțiune cari se invoacă ca scuze la  
asemenea ocazii. Identice aceleași motive  
ar fi trebuit să-i oprească și pe frații din  
Bucovina, cari au participat cu delega-  
țiuni la aceste serbări. La noi nici măcar  
tinerimea universitară n'a crezut că e da-  
toare să nu lipsească dela aceasta serbă-  
toare, comună tuturor Românilor. Măcar  
că atâtea motive generale și precum am  
arătat, particulare ardelenesti, trebuiau  
să ne îndemne să fim și noi acolo, repre-  
zintați cu toată demnitatea. Regretăm a-  
ceasta cu atât mai mult, cu cât am atras

## Amintiri dela fondarea Universității din Iași.

De Spiru C. Haret.

Ziua de 26 Octombrie 1860 era o zi posomo-  
nită, rece și umedă. În ajun, profesorul nostru d.  
Toma Săvescu, ne spuse că trebuie să venim pre-  
gătiți ca să mergem la paradă. Avea să se înfiin-  
teze o școală mare, care se chemă Universitate și  
era să vie și Vodă.

În mintea noastră de copii, nu era de loc lă-  
murită ideea, cam ce ar fi o Universitate. Eram  
în clasa III-a primară, și școala noastră din Să-  
rărie nu avea încă altă clasă mai superioară. Pe  
sanci, în tot Iașul, sigură școala dela Trei-Sfe-  
titele avea clasa IV-a, la care era bine cunoscutul  
Iarzeu. De aceea, nouă, ni-se părea că școala dela  
Trei-Sfetitele era deja o școală mare, iar colegii  
noștri Apostolescu, Frații Macludon și alții,  
cu un an mai mari decât noi, cari urmau acolo,  
erau înconjurați de tot respectul nostru, când  
binevoiau să vie să ne mai viziteze uneori în rîpa  
de devale dela Biserica Vulpe, unde se adăpostea  
modesta noastră școală.

Mai știam că este o școală și mai mare decât  
cea dela Trei-Sfetitele; era Academia, azi Liceul  
Național, unde cu câteva luni mai înainte, ni-se  
impărțiseră premiile, în mijlocul unei înghesu-  
lbeli grozave, a unei clădiri năbușitoare și a unei  
surzitoare larme de discursuri, de coruri, de mu-  
zică militară. Dar mai departe nu mergeau cu-  
nștințele noastre, și eu unul nu-mi puteam de

loc închipui ce putea fi o școală, unde să mai în-  
vețe văru-meu G. R., Căruia deja începuse să i-se  
arate mustața.

Ori cum, în dimineața de 26 Octombrie, ple-  
carăm dela școală, cam tremurînd sub umezala  
rece, care, fără să ploaie, ne înmuia hăinuțele.  
Steagul școalei îl purta camaradul meu de clasă  
I. G., azi trecut dintre cei vii, ea și cea mai mare  
parte, vai, din camarazii, care mă însoțeau în  
ziua aceea: Blândul și cumintele P. C., neastâm-  
părații I. D. și N. N., tacticosul P. D. și atâția,  
și atâția alții. Nu prea eram mulți. Se vede că  
părinții, îngrijiți de vremea cea urită, nu avu-  
seră curajul să lase pe mititeii lor să meargă la  
paradă. Lubitul nostru dascăl mergea pe lângă  
noi.

Ajunserăm prin ulița Târgului de sus, și după  
câteva schimbări din loc în loc, furăm înșirați  
pe două rînduri, în colțul din stînga dintre strada  
Târgului de sus și strada Universității, sub bal-  
conul unei case cu două etaje, care a subzistat  
până nu demult, și în care balcon se aflau o mul-  
țime de doamne și domnișoare. Mi-aduc chiar  
aminte că coada cea lungă a steagului nostru și  
spiritul neastâmpărat al colegului I. G. le-au su-  
părat destul pentru ca, la un moment, să ne adre-  
seze unele aspre admonestații.

Deodată profesorul nostru se întoase spre noi  
și ne spuse: „Vine d. Kogălniceanu!” Aproape în  
aceiași moment trecu repede o trăsură însoțită de  
urale puternice. Pe Kogălniceanu însă nu am  
avut vreme să-l văd. De altfel, despre dânsul eu  
nici nu știm altceva decât că cu vre-o doi trei ani  
mai înainte îl văzusem întrînd într-o casă de lângă

40 de sfinți, alături cu care ședeam și noi, și că ser-  
vitoarea care ne însoțea ne spusese că pe d. acela  
îl chiamă Kogălniceanu, și că e ministru. Nu și-a  
dat însă osteneala să ne spuie, ce va să zică mi-  
nistru.

Nu târziu după trecerea lui Kogălniceanu,  
alte urale anunțară sosirea trăsuri domnești. O  
furtună de strigăte asurzitoare, un șuvoi de lume  
ce alerga pe lângă trăsura, care mi-s'a părut în-  
naltă până la cer, o împinsătură violentă înapoi,  
o viziune repede și nedeslușită de mult aur, ames-  
tecat cu ceva roșu, și atâta tot. Cuza trecuse, în  
uniformă în trăsura sa cu livrele roșii á la fran-  
caise.

Așa am văzu eu pe Cuza pentru întâia oară.  
De atunci l'am mai văzut de multe ori, uneori  
foarte de aproape. Ultima dată a fost la 24 Ianua-  
rie 1866, când înconjurat de o mulțime de uni-  
forme strălucitoare, primea defilarea armatei pe  
podul Mogoșoaei, din balconul cel mare dintre  
coloane dela palatul domnesc din București.

Curînd după trecerea lui Vodă ploaia înce-  
puse să cadă de-al binelea. Profesorul nostru,  
care ne îngrijia ca pe copii lui, ne adună pe  
lângă dânsul, ne numără cu băgare de seamă ca  
să nu se fi rătăcit vre-unul și pornirăm spre  
casă.  
„Mișcarea”.

de cu vreme atenția societăților noastre culturale la aceasta împrejurare, pe care, nu înțelegem pentru cari motive, au scăpat-o. Atunci când învățați din toată lumea aduc prinosul lor acestei serbări a culturii românești, cine n'ar fi înțeles, că aceste serbări ne privesc și pe noi deaproape și că ne îndeplinim cea mai elementară datorie către noi înșine, să fim acolo unde doar e un izvor al propriei noastre culturi.

Acolo, unde în aceste momente sunt sufletele noastre ale tuturor, trebuiau să fie și semnele exterioare cari să simbolizeze participarea noastră la acest mare praznic al culturii naționale.

**Audiențe de mare importanță.** „Narodni List” din Praga are din Viena informația senzațională, că audiențele recente ale miniștrilor din cele două state, precum și cele ale miniștrilor honvezimei și Landwehr-ului au fost necesitate de eventualele complicațiuni războinice în Balcani. Obiectul principal al audiențelor l'a format deschiderea unei linii ferate care să lege Bosnia și Hertegovina de toate celelalte țări ale monarhiei. Guvernul militar, considerând eventualele complicații din Balcani, precum și eventuala mobilizare a armatelor austro-ungare, are de gând să realizeze următoarele legături: între Bosnia și Dalmația prin o linie Saraievo—Spalati, între Dalmația și Krajna, prin noua linie Knin—Laibach. Guvernul ungar a declarat că cheltuielile reclamate de construirea celor două linii ferate vor fi adoptate de cel mai apropiat proiect de buget și că pentru ea să ușureze desbaterea cât mai grabnică a acestui buget, va retrage proiectele militare.

**Tratative de împăcare între guvern și opoziție.** Președintele Camerei deputaților, Berzeviczy Albert, a avut azi o întrevedere cu Justh Gyula, iar mâine va avea o întrevedere cu Kossuth, pentru a se înțelege cu ei asupra condițiilor unei împăcări.

Se pare că guvernul a renunțat în mod definitiv la planul de-a înfrânge obstrucția prin măsuri de violență și forță și caută acum să încheie cu partidele opoziționiste un compromis.

Pe ce baze se vor urma tratativele nu se știe. În orice caz, faptul că președintele declară pe față că tratativele urmăresc ținta de-a pune capăt obstrucției, pare a dovedi că și opoziția dorește să înceteze lupta aceasta nerodnică.

În cercurile politice din Budapesta se afirmă că opoziția cere împlinirea următoarelor condiții:

1) Se suspendă discuția reformelor militare până în Decemvre, când opoziția nu va mai relua obstrucția tehnică.

2) Opoziția va vota fără discuție mai largă bugetul anului 1912.

3) În cursul anului 1912 este de a se prezinta Camerei deputaților proiectul de lege despre votul universal în așa vreme încât până la sfârșitul anului să se termine și discuția lui.

4) Camera va prezenta Maj. Sale o adresă prin care îl roagă să rezolve chestia emblemei și a steagurilor în sensul dorințelor ungurești.

Despre consfătuirea de azi ni-se telefonează din Budapesta:

Tratativele de împăcare sunt mult mai serioase decât s'au părut la început și au multe șorți să ducă la un sfârșit bun. Deocamdată e vorba să se încheie un fel de armistițiu, suspendându-se în mod provizoriu discuția reformelor militare și înlocuindu-se cu discuția bugetului.

În răstimpul acestui armistițiu s'ar continua tratativele de împăcare definitivă.

Intrevederea între Berzeviczy și Justh a avut loc la orele 10 și jumătate în cabinetul lui Berzeviczy.

După orele 12 Berzeviczy a avut o întrevedere cu contele Károlyi Mihály. Despre ambele întrevederi se păstrează cel mai mare secret.

Contele Andrássy a avut și el consfătuiri cu Apponyi și Kossuth.

Ministrul-președinte contele Khuen-Héderváry a sosit azi dimineață la Budapesta.

**Carol I. Regele Românilor.** „Budapesti Hir-lap” are în numărul de astăzi o informație a cărei autenticitate o tragem la îndoială. Cică fostul guvern liberal de sub prezidenția dlui I. I. Brătianu ar fi bătut într'omonetărie străină acum doi ani niște monede de 50 bani, 1 și 2 lei cari purtau pe o față chipul regelui Carol cu următoarea inscripție: „Carol I regele Românilor”. Când au sosit în țară cele dintâi monede de probă și ministrul de finanțe, d. E. Costinescu, le-a prezentat regelui, Carol I ar fi observat imediat că pe ele este o inscripție care „atinge drepturi suverane străine” și l'a făcut atent pe d. Costinescu despre aceasta. D. Costinescu nu ar fi luat însă în considerare observațiile Majestății Sale Carol.

Prin o anume indiscreție afacerea ar fi ajuns și la cunoștința Vienei, de unde s'a îndrumat un membru de seamă al legăției austro-ungare din București să soliciteze în această chestiune o audiență la Regele Carol. Audiența s'a acordat și încă a doua zi a sosit la legăția austro-ungară o „explicație” care afirma că inscripția cu pricina a ajuns pe monede numai din greșală și că s'au luat dispoziții ca ea să dispară de pe ele.

Aceasta este informația ziarului „Budapesti Hir-lap”. Nu știm să fie adevărată și nici nu voim să fie așa. Am voi însă să știm pentru ce nu s'ar putea numi regele Carol „regele Românilor” câtă vreme după concepția gazetelor ungurești Români nu există decât în România, noi cei de sub oblăduirea fericită a guvernelor ungurești suntem numai „Unguri cu buze valahe”. Inscripția de pe monedele românești era deci corectă. Nu-i așa?!...

**Baronul Gautsch apărând școlile cehești**

La sfârșitul ședinței de ieri a Reichsrath-ului primul ministru, baronul Gautsch, a răspuns interpelării ce i-se adresase zilele trecute în chestia școalelor cehe închise de primăria vieneză. Pentru a liniști și cele din urmă valuri aruncate în politică de chestia aceasta, primul ministru a recunoscut că primăria prin ordinațiunea ei cunoscută a nesocotit legea, pentru că, în cadrele legii, nu este iertat a zădărnici pe seama naționalităților străine din Viena posibilitatea de a-și desvolta spiritul și cultura lor națională specifică. (Vii aprobări). Tocmai pentru aceia guvernul austriac se va îngriji ca în viitor, respectându-se dispozițiile legii, cetățenii cehi să poată da copiilor lor o educație corespunzătoare în limba lor maternă. Guvernul va ține seamă totdeauna, ba va apăra chiar cu întreaga lui autoritate dreptul acesta firesc al Cehilor.

Declarațiile aceste frumoase ale baronului Gautsch ar putea să aibă un răsunet și la Budapesta.

**Ministrul comun de război în Budapesta.** Generalul Aufferberg, ministrul comun de război, a sosit azi dimineață la Budapesta. Scopul vizitei lui e să se prezinte membrilor guvernului ungar. Înainte de amiază l'a vizitat pe contele Khuen-Héderváry, iar după amiază pe ceilalți miniștrii.

**Ședința Camerei.** După o serie de votări nominale plictisitoare, ședința de azi a Camerei a avut variația unor interpelări.

Contele Károlyi Mihály a interpelat în chestia importului de carne, iar contele Apponyi a cerut intervenția guvernului pentru aplanarea pașnică a războiului turco-italian.

## Alianțele noastre.

Arad, 11 Octomvrie.

Intre partidele opoziționiste ungurești și guvernul contelui Khuen-Héderváry s'au pornit serioase tratative pentru încetarea obstrucției tehnice. Tratativele sunt conduse de președintele Camerei deputaților, în deplină înțelegere cu șeful guvernului. Președintele Camerei a avut și va avea întrevederi cu Justh și Kossuth, șefii celor două fracțiuni independiste, și împreună vor căuta să stabilească un *modus vivendi* onorabil pentru ambele părți.

Și se prea poate ca cele două tabere potrivnice, cari azi se răsboiesc cu atâta înverșunare, să ajungă la înțelegere și să încheie pace — în paguba votului universal, egal și secret. Și se poate acest lucru cu atât mai ușor, cu cât știm că numai un neînsemnat număr de membri ai partidelor opoziționiste sunt sinceri aderenți ai votului universal...

În orice caz, consfătuirile ce se urmează acum între cele două tabere potrivnice — ori care ar fi rezultatul lor — vor fi hotărâtoare pentru soarta votului universal, care ne interesează și pe noi de-a-proape.

„Aliații” noștri de odinioară intră în tratative de împăcare. Și ce facem noi? Ne frământăm zadarnic, ne lăpădam când de unii, când de alții, protestăm și manifestăm și așteptăm ca „lumina să se facă”. În toată acțiunea noastră politică din anul acesta nu putem descoperi un singur moment care să ne fie dovadă că știm ce vrem, că nu dibuim în întunec, fiindcă fruntașii noștri politici își dau seama de ce fac.

Ne aducem aminte de elogiasele cuvinte cu cari a salutat organul autorizat adunarea justhistă-socialistă, ținută în Arad în Dumineca Tomii. Conducătorii organului autorizat, „puși în poziția de-a ști din izvor direct că d. Justh în cadrele vorbirii sale va face un gest de prietenească chiemare partidului național-român să se înroleze la acțiunea comună” — au fost atât de încântați de alianța ce li-o oferia Justh, încât dnii Goldiș și Șt. C. Pop, în loc să ia parte la șezătoarea scriitorilor români au grăbit la adunarea independistă-socialistă, ca să strângă mâna prietenească a noului aliat Justh.

„Gestului de prietenească chiemare” i-a premers însă un articol violent publicat de organul partidului justhist, „Magyarország”, în care se spunea pe față că justhiștii nu vreau să știe de nici o alianță cu naționalitățile, nici chiar în chestia votului universal.

După adunare, organul autorizat al partidului, anunțând alianța și vădit transportat de „gestul de prietenească chiemare”, spunea cetitorilor români:

„Cu tot echivocul articolului din Sâmbăta trecută, premergătoare adunării, al ziarului justhist „Magyarország” — ori poate chiar întru limpezirea acestui echivoc — adresase dl Justh, înainte chiar de începerea adunării, dlor Ștefan C. Pop și Vasile Goldiș, prezenți la adunare ca ascultători, cuvintele în cel mai hotărât mod rostite „Și dacă chiar vor crăpa ei, eu totuși vă întind mâna!” Înțelesese direct organele oficiale ale guvernului și poate chiar și pe unii ai partidului său”.

„Echivocul” ziarului „Magyarország” a fost urmat, Dumineca următoare, de un

alt echivoc. La Cinici-Biserici, Justh a declarat:

„Programul meu în ce privește chestia naționalităților e scurt: naționalitățile să nu păcătuiescă împotriva integrității statului, să nu graveze în afară și în interesul lor propriu să învețe limba statului... *Impotriva acelor care în naționalitățile în continuă agitație trebuia să se aducă cele mai aspre legi, iar agitatorii, după condamnare, trebuiau despoiați de drepturi politice*”...

„Tribuna” a înregistrat aceste declarații mai mult decât echivoce ale „aliatului” nostru cerând dela organul autorizat să lămurească situația. N'am primit însă nici un răspuns. Peste câteva zile a venit apoi și „Gazeta Transilvaniei” să ceară lămuriri dela ceice au grăbit în tabăra lui Justh, scriind la loc de frunte:

„E un semn de grozavă lipsă de mândrie națională, când la un semn mistic al dlui Justh toți se grăbesc — fără nici o invitație în regulă — să alerge sub stindardul lui, ca și cum noi nu am avea bărbații noștri — tot atâtea persoane de seamă — cari ori când pot sta alături cu orice om politic din tabăra contrară. Sub stindardul acestora ar fi să fie locul nostru. Formând cu ei un singur suflet, ar trebui, ca astăzi să ne ridicăm ca o neîntărmurită forță și să fim în situația ca să discutăm cu contrarii noștri ca putere cu putere. Căci doar e grozav de dejositor ca un neam întreg să și aștepte mântuirea dela un om, străin cu gândul și cu inima de el, care ca și acel veșnic dușman al nostru — zis leul dela Geszt — urmărește înfăptuirea aceluiaș „stat național”. Țânta e aceeaș nuni căile sunt deosebite”.

D. Goldiș, directorul organului autorizat și-a urmat tactica tăcerii, pentru a nu compromite pe „aliatul” său Justh, care i-a strâns mâna „chiar de vor crăpa el”....

Ce s'au petrecut în lunile aceste ce s'au scurs dela proclamarea alianței noastre cu justhiștii, — nu putem ști. Tot ce știm e că organul dlui Goldiș în numărul dela 29 Septemvrie recunoaște și el duplicitatea lui Justh și scrie la loc de frunte:

„Ei bine, cine e acest Iuliu Justh? Ce gânduri are el, ce vrea, cari sunt motivele psihice cari îl îndeamnă pe el la obstrucție? Ce voți răspunde la aceste întrebări? Veți rămânea tot așa de nedumeriți ca mai înainte? Dar nu l-ați auzit de atâtea ori spunându-și gândurile, declamându-și credeul? Nu l-ați auzit de atâtea ori fulgerind împotriva agitatorilor, cari seduc neamurile nemaghire, nu l-ați auzit vorbind de atâtea ori de meșteșugitul mod de a aronda cercurile electorale pentru a asigura supremația rasei maghiare? Și n'ați băgat de seamă, că în ce privește politica față de naționalități, Justh e de perfect acord cu Tisza, pe care cu toții îl urfii atât de mult? N'ați înțeles, că și el e aderentul însuflețit al nenorocitei politice de colonizare, urmată cu atâtea consecvență de mahmahonul Darányi? Și nu sunteți pe deplin convingși, că și el ca toți cei cari au condus destinele acestei țări până în ziua de azi dorește să asigure pe vecie justiției, administrației și tuturor așteptămintelor publice din acest stat — triumful exclusivismului de rasă?...”

Ce influențe îl vor fi determinat pe d. Goldiș la schimbarea aceasta de front, nu știm. Constatăm numai faptul, că organul autorizat al partidului nostru plutește pe marea deschisă, cu pânzele umflate, și nu știe încotro merge, căci mereu îi schimbă cârmaciul cursul.

El singur, neprihănitul cârmaci știe,

în ce port se va adăposti corabia. Și zîmbește de pe acum când își dă seama de tihna ce-o să-l aștepte în — *portul guvernamentabilității*...

## Serbările din Iași.

Ziua a II-a.

După cum fusese anunțat, azi la ora 9 și jum. a avut loc la cimitirul Eternitatea, parastasul oficiat în amintirea memoriei lui M. Kogălniceanu, al cărui monument se va dezveli peste două zile. Cortegiul pelerinilor alcătuit în cea mai mare parte din studenți, a pornit din curtea Mitropoliei, împreună cu I. P. S. Sa Mitropolitul Moldovei Pimen, numeroși arhieriei și preoți superiori.

La 10 și jum. începe oficierea serviciului divin. Asistă un foarte numeros public cu toate picăturile de ploaie ce încep să cadă. Din mulțime remarc prezența întregii familii Kogălniceanu, a dlui Locotenent-Colonel Langa, d. Mărzescu, Berceanu etc. etc.

Ceremonia comemorării s'a succedat în mijlocul celei mai desăvârșite liniști amintitoare. Mulți bătrâni din generația marelui bărbat, îmbrăcați în cea mai îngrijită redingotă neagră, ascultă cu lacri în ochi, cuvântul „veșnicei pomeniri”. Pentru o clipă se simte par'că plutind pe deasupra tuturor spiritului vremurilor trecute de adâncă pietate și curățenie sufletească.

După terminarea serviciului religios, ia cuvântul d. Leon Cosmovici prof. universitar. Dsa în câteva cuvinte, cât se poate de bine nimerite personifică însemnătatea ce-o poate avea pentru educația cetățenească a unui popor, cultul mormintelor mari. Vede cu cea mai adâncă durere, redus covârșitor de mult, acest cult amintitor. Îndeamnă tineretul universitar să se deprindă mereu a preamări memoria înaintașilor noștri.

După d. Cosmovici, ia cuvântul d. I. M. Dinnescu, președintele „Centrului Studențesc”. Păștrind aceeași căldură de pietate, relevază în linii generale însemnătatea politică și culturală a omului dispărut. Roagă familia prezentă să înțeleagă curățenia și entuziasmul conștient cu care au hotărât ținerea acestui pelerinaj. El intră în unul din numeroasele puncte de conducere: cultul bărbatilor, a căror însemnătate nu s'a știut prețui îndeajuns.

Vorbește apoi din partea studenților Bucovineni, d. Isăccanu, student. Cu hotărâre, cu mult talent oratoric, cu perfectă înțelegere a atâtor împrejurări cari au adus uitarea peste mormântul dispărutului bărbat politic, dsa arată lipsa aproape criminală de conștiință națională la mai toți Români situațiilor ajunse. Un popor, în pașii de nouă cucerire civilizatoare, trebuie să înțeleagă nevoia unei primeniri sufletești, din rosturile istoriei noastre trecute. Ea e singura care poate arăta calea adevărului neclintit. Ea e povătuțoarea cea mai neîndurată. Ea e mustrarea și ferirea noastră de rele.

Ce, și cât am înțeles noi din istoria faptelor noastre bătrânești? Ne-o arată șovăiala nedezvelirei monumentului lui Cuza Vodă în Piața care i-se cuvine. Ne-o arată modestia umiltoare care încunjură cripta acestui mormânt sfânt pentru cei mai mulți.

Suflul unei vieți nouă, caută să împrăștie această atmosferă de degradare, de inconștientă, de slugărnice și mânie oarbă.

El va înțelege să așaze pe fiecare acolo unde însemnătatea istorică a faptelor lor îi impune.

Nicolae Iorga, învietoarea personalității marelui Mihail Kogălniceanu ne arată drumul; noi îl vom urma.

Foarte mișcat, răspunde din pratea familiei, d. Kogălniceanu. În câteva cuvinte mulțumește tuturor celor de față pentru dragostea ce-o arată

memoriei părintelui lui și în special domnilor studenți cari și de astă dată au dat dovadă de cea mai eloquentă înțelegere recunoscătoare.

Intre 10 și 12 dimineața familia regală a vizitat orașul precum și numeroase monumente bisericesti. În special a vizitat interiorul bisericilor Trei-Ierarhi și Sf. Nicolae. S'au interesat apoi de aproape de mersul lucrărilor dela Palatul Administrativ.

— Primul prânz de gală a avut loc azi la 12 ore. Au fost invitate persoanele străine Iașului. Din localitate au luat parte cele mai de frunte personagii.

— La 2 și jum. după prânz s'a împlinit festivalul studentesc dela Teatru Național. El a fost mult onorat prin prezența întregii familii regale. A plăcut mult M. S. Regina, o poezie ocazională alcătuită și declamată de un domn student. „Ave Maria” s'a executat cu multă simțire; deasemnea și reprezentarea piesei-vodevil a reposatului Ne-gruți.

A făcut multă plăcere, participarea de aseară la „Serata studentească” a domnilor prof. universitari Nicolae Iorga cu dna, G. Bogdan, Rectorul Universității cu dna, C. Șumuleanu cu dna, Friedwagner, T. Burada, Mezincescu. Au mai asistat dnii D. Grecianu, primarul orașului, Ne-gruți, prefectul județului, Al. Stroia, prefectul de poliție etc.

Frumos alcătuit și cu mult antren s'a jucat cotillonul. D. prof. Friedwagner avea de pereche pe domnișoara doctor în litere Luția din Cernăuțul Bucovinei. S'a petrecut de minune până 12.

— Uitasem să amintesc în corespondența de ieri sfințirea steagului studentesc. Slujba bisericască a avut loc în catedrala Mitropoliei. A oficiat I. P. S. S. Mitropolitul Pimen. Nași ai drapelului au fost dnii prof. univ. Bogdan, A. C. Cuza, C. Șumuleanu și I. Col. Langa.

Corneliu Carp.

## Scrisori din București.

Bunii noștri vecini. — Bulgarii și Sârbii se tem de Românii dela ei. — Atitudinea presei bulgare.

București, 26 Septemvrie v.

Dacă evenimentele politice, la cari asistăm, n'ar avea nici o urmare pentru popoarele mai mult sau mai puțin angajate, pentru România au însă o însemnătate: Acum se vede cari dintre neamurile cari ne înconjoară ne sunt prietene, cari ne sunt dușmane. În fierberea generală, limbajul diplomatic este abandonat și fiecare nu poate ascunde ceea ce are pe suflet. Ce fel de sentimente nutrește față de noi Bulgarii și Sârbii, acest beicisnic neam de asasini, cari țin în întunec atâtea sute de mii de frați ai noștri, s'a văzut acum.

Atât în Serbia cât și în Bulgaria, de-a lungul Dunărei sunt sate românești, pe cari aceste neamuri voesc cu ori ce preț să le desnaționalizeze. În Bulgaria procesul de desnaționalizare nu s'a început și nu se va începe probabil. În Serbia însă, ori ce element de valoare ce se ridică dintre Români, se pierde. Ura bunilor vecini de peste Dunăre se manifestează în zilele acestea de nesiguranță nu numai în contra Românilor din regat, de a căror forță cu drept cuvânt se tem, a căror vitejie o cunosc și al căror dispreg de moarte le-a dat lor libertatea. Ura lor se îndreptează acum în contra pașnicilor locuitori români, pe cari vor să-i extermineze. Atât ziarele bulgărești cât și cele sârbești cer ca în garnizoanele apropiate de granița României să se trimită numai soldați bulgari și sârbi. Românii să fie trimiși în alte părți ale respectivelor țări. Căci prezența soldaților de naționalitate română în acele garnizoane constituie un pericol permanent. Cererea va fi probabil împlinită. Și va fi cu atâtea mai bine. Ba ar fi de dorit ca atât în Bulgaria, cât și în Serbia cea cu bun nume să se ridice instituții de lumină similare

**Ocazie de cumpărat mobile!**

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai scăzute mobila de fabricanți de Marosvásárhely mobile în Piața Széchenyi-tér 47.

Székely și Réti

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă plătire în rate lunare fără nici o urcare de preț. — — —

— Mare asortiment în trusouri pentru mirese. — La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat

cu cele dela Vaș și Seghedin. Să se ridice aceste instituții pentru cei ce vor avea curajul să se numească Români. Ar fi bine.

Cu începerea actelor de dușmănie față de România din Serbia și Bulgaria, cu atacurile ce li-se aduc prin presă, cu sentințele de condamnare ce probabil se vor da, putem zice că se începe o nouă eră în viața acestor frați, la cari n'a pătruns nici o rază sfântă de lumină. Putem fi siguri de conștiința lor națională.

Un popor se oțelește în luptă. Cei mai mari propagatori ai conștiinței naționale la un neam sunt dușmanii aceluși neam. Un popor fără de dușmani este condamnat mult mai curînd peirei. Cu cât va fi amenințat din mai multe părți, cu atât se va îngriji mai mult de apărare, cu atât va căuta să-și câștige mai multe forțe. Dacă am fi fost lăsați în pace de conducătorii destinurilor neamurilor, cine știe dacă n'am fi și noi în starea cutărui popor, care piere văzând cu ochii.

Exemple destule avem în România, unde nu s'a gândit și nu se gîndește nimenea la desnaționalizarea străinilor. Lăsați în pace, ei s'au înstrăinat tot mai mult de limba și datinile lor și azi sunt animați de cele mai curate sentimente românești. Românii din Serbia de pildă nu și-ar putea înființa o societate a lor, deși fac parte din populația băștinașă a țării. Tocmai acum însă Sârbii din București și-au înființat o societate cu caracter național „Infrățirea Sârbilor”. Putem fi siguri însă că, de vor rămânea aici, a doua generație nu va mai ști o vorbă sârbească, pe când Românii de pe valea Timocului vor rămânea mai îndârjiți, cu cât vor fi mai greu loviți de ridicolii lor stăpânitori!!

S'a vorbit mult despre atitudinea României în cazul unui mare război balcanic. Atât în țară, cât și în străinătate s'au lansat știri menite mai mult a face senzație. Intre altele se afirmă că România ar fi hotărîită, în urma stăruințelor Italiei să-și schimbe atitudinea de până acuma. Pentru a pune capăt tuturor versiunilor, ziarele oficiale ale guvernului publică următorul comunicat:

„Suntem autorizați să desmintim formal știrile date de unele ziare despre pretenziile sfaturi, ce ne-ar fi dat Italia, sau vre-o altă putere în chestia conflictului italo-turc. România nu este stat balcanic și situația ei în Europa e de natură de a exclude dela sine asemenea născociri”.

Cu toată atitudinea pașnică a României, bu-nii vecini de peste Dunăre nu se astîmpără. Cu deosebire presa bulgărească este de un limbaj de o obraznicie fără pereche. Ziarele de azi reproduc un articol apărut în ziarul „Utro” din Sofia, articol plin de injurii la adresa României și a familiei domnitoare. Iată câteva fragmente din acest articol:

„In România este un rege, care ani de-a rândul a condus și conduce politica externă a țării sale. Miniștri din România nu se pot împotrivi opticii personale a regelui lor, care a făcut din această țară coada triplei alianțe. De când Turcia a întrot în tripla alianță, România a încheiat cu acest stat o convenție militară. Ce urmărește cu această convenție este în deoște cunoscut. Ea a fost îndreptată direct în contra Bulgariei pentru apărarea intereselor Turcici. România s'a vîndut astfel Turcici pentru un episcop și o școală acordate Românilor din Macedonia. Pentru a se face această alianță, au stăruit cu deosebire cei din Viena, cari aveau tot interesul să abată privirile României dela Transilvania. Austria și Germania au făcut ca România să uite de Transilvania și să se gîndească la avantajii în Balcani. Față de atitudinea arogantă pe care România o are către Bulgaria, era inevitabil răspunsul cunoscutului general Spiridonovici, care declară că voluntarii ruși se vor grămădi la granița Prutului împiedecând astfel pe Români să treacă în Bulgaria. Dacă azi Bulgaria nu va reuși în poli-

tica ei națională, atunci Românii pot fi convinși, că ei mâne nu vor mai căpăta nimica. Ci, străsă între Austria și Rusia, România va avea soarta Poloniei. Prima va fi Austria, care-și va lua partea ei. Bulgaria deasemenea nu-și va lăsa partea ei.”

Așa scriu ziarele bulgărești azi. Tonul este caracteristic de altfel acestor oameni, cari și-au câștigat neatîrnarea din mila altora, cari trăiesc din mila altora și cari nu se bizuiesc pe forțele și pe vrednicia lor ci pe voluntarii ruși, cari se vor grămădi la granița Prutului. Ar fi interesanți acești oameni să-i vezi lăsați pe propriile lor picioare.

Firește, în regat nu dă nimeni nici o importanță calculelor de politică înaltă ale Bulgarilor impertinenți. Și, dacă se relevează asemenea bătălii, se face mai mult ca să se arate sentimentele ce acești vecini cu capul mare ni-le poartă.

Correspondent.

## Prima vizită a Regelui la Iași.

— Din memoriile Regelui Carol. —

„Pe la 10 ore plecarea la Iași. Drumul ce duce prin ținutul bogat în vii al Cotnarilor, Ilrău și Tîrgu-Frumos (care însă își bate joc de numele lui) tîrgușoare mici și murdare cu populație în majoritate evreiască. La 10 kilometri înaintea de Iași, la Podul-Illoaiei, întâile deputații din capitala Moldovei primesc pe tînarul Domnitor, pe când primăria de acolo îi prezintă, după vechiul obicei, un mîunchi de spice și un miel împodobit frumos. Drumul de aci la Iași e ca și un triumf îmbătător; șiruri nesfârșite de trăsuri, impresurate de sute de călăreți, urmează după trăsura princiară: în frunte călărește o escortă de dorobanți. Din depărtare se ivesc întâile turnuri ale orașului cu o poziție pitorească, dar spre care nu ducem nici o șosea, deși de veacuri ora reședință princiară.

Iașii se ridică pe țărmul mocirlosului Bahlui; de obicei acest riuleț abea curge, dar când se umflă înecă colibele de pe lângă maluri și livezile.

Orașul se ridică în formă de terasă. Grupele de case strălucind albe, risipite prin verdeța bogată, se întind cât vezi cu ochii; printre case o mulțime de turnuri și cupole, ale căror acoperișuri de tinichea strălucesc la soare, iar împrejur, în semicercul de pe înălțimile cari impresoară orașul, vechile mănăstiri, pitorești, — un fermecător tablou oriental! Mai ales din depărtare de unde ochii nu pot deosebi multe lipsuri, decăderea generală, colibele sărăcăcioase alături de palate.

Pe la orele 5 prințul ajunge la barieră. Aci așteaptă primarul cu mii de oameni pe Domnitor, pentru care sta gata un echipagiu cu patru cai frumoși ca să-l conducă în orașul împodobit ca de sărbătoare, prin arcurile de triumf ridicate în onoarea lui.

După o cuvîntare insufletită, primarul Gusti îi prezintă pânea și sarea, apoi convoiul pornește, în mijlocul sunetelor de clopote și al bubuiturilor de tun. În frunte călărește două escadroane de ulani, echipagiul princiar e urmat de nenumărate trăsuri, însuflețirea e nespūsă și mai mare decît fusese la București în întâia zi de Mai; aproape din fiecare fereastră pe sub care trece convoiul se aruncă flori tînarului Domnitor; strădele sunt decorate cu gust; se pare ca și când s'ar fi despoiat o pădure întregă, ca să se ridice porțile de onoare; pe lângă acestea și o vreme admirabilă — o bogăție de culori sub cerul albastru, care are un efect îmbătător!

Procesiunea se oprește în fața Mitropoliei. La intrare îl primește, impresurat de mai bine de 50 de preoți în ornate bogate, Mitropolitul Moldovei, Calinic Miclescu, acelaș pe care prințul îl grațiasse prin cel dintâi act al domniei lui.

Dupăce Domnitorul sărută crucea și evanghelia, intră în biserica veche. Adevărata biserică mitropolitană e căzută în ruină alături, în aceeaș

curte largă; ea fusese ridicată abia la 1833 de Mitropolitul Veniamin Costaki care, originar dintr'o veche familie boerescă, s'a luptat totdeauna cu curaj împotriva influenței rusești și din această pricină a avut să sufero multo prigoniri; so ridicase mîndră cu cele patru turnuri dela colțuri și cu cupola înaltă dela mijloc, dar tocmai când fusese ridicată până la cupolă, se prăbuși și de atunci întreaga clădire a fost lăsată în părăsire.

Marea curte a Mitropolitului e tixită de mulțimea care aclamă pe prinț când pornește, după ser viciul divin, într'o procesiune solemnă spre palatul ministrului de finanțe Mavrogheni, unde i-se pregătise o primire foarte îngrijită.

Primirea tuturor autorităților din Iași, seara masă mare, iluminată frumoasă, orșul ridicat în formă de terasă. Jos, pe lângă Bahlui, locuște populația mai săracă; dar cu cât urcă malul cu atât casele devin mai frumoase; multe palate boeresti vechi, fac un efect admirabil în strălucirea de lumină.

Prințul stă dela 18 (30) August până la 23 August (5 Septembrie) în Iași și în acest timp se silește în toate chipurile să cunoască orașul, împrejurimile lui, boerimea și poporul moldovean.

Un mare avantaju are acest oraș asupra Bucureștilor: colinele păduroase de care e împresurat, nu numai că-i fac poziția mai frumoasă și plină de farmec, ci-i procură și apă sănătoasă de izvor, care la București lipsește cu totul. O impresiune bună face șoseaua ce urcă, plantată cu arbori, zisă Copou, locul de plimbare al lumii elegante și care se sfârșește într'un loc de unde privești ca și minunată: pe de o parte vezi de aci câmpia întinsă și melancolică a Prutului din apropiere, pe de altă parte înălțimi cu mănăstirile lor pitorești ca niște cetăți, și viile și pădurile bogate, pe când la picioare și-se întinde orașul alb, cât vezi cu ochii, — iar peste întreg acest tablou zace acea minunată culoare orientală, mai ales când soarele roșu se coboră părăsind cerul de seară scaldat într'un purpur arzător.

Printre numeroasele biserici ale orașului nu mai una e arhitectonic frumoasă mica biserică Trei Erarhi, ridicată la 1644 de Vasile Lupu, dar din nenorocire rău conservată și mai rău restaurată, astfel că acum amenință iar a se ruina. — Mănăstirea sf. Spiridon întretine un spital însemnat pe care prințul îl vizitează. Pavagiul orașului e și el firește într'o stare nu tocmai bună, Evreii locuiesc o mahala separată din partea de jos a orașului, dar se și întind tot mai sus și se înmulțesc grozav, pe când populația românească scade. În mahalaua evrească din valca Bahluiului boalele molipsitoare sunt constante; holera face victime numeroase”.

## Invitare la abonament.

Incepînd cu 1 Octombrie, un nou cuartal, rugăm pe onorații abonați, cărora li-a expirat abonamentul, să binevoiască a grăbi cu reînnoirea lui la vreme.

Apelăm totodată la acci onorați restanțieri, cari au cerut amînare până la acest termen să binevoiască a-și achita datorile lor, căci administrația nu e în poziție a le mai putea acorda nouă amînări.

Abonamentul la „Tribuna” este:

pe un an	— — — —	28.— cor.
pe 1/2 an	— — — —	14.— cor.
pe 1/4 an	— — — —	7.— cor.
pe 1 lună	— — — —	2.40 cor.

In România:

pe un an	— — — —	40.— cor.
pe 1/2 an	— — — —	20.— cor.

Administrația.

**Dr. Balázs Emil**  
Institut pentru consultațiuni medicale,  
TIMIȘOARA, Városház-utca 14.

Operază și vindecă boli de piele și sexuale cu razele Röntgen. Operarea polipilor și a altor formațiuni cu aceleași raze. Electrofiză. Metode electrice de vindecare. Massage electrice. Vindecarea bolilor de beșică prin electricitate.

Consultațiuni pentru operare și boli de piele dela 8—9 ore a. m. și dela 2—5 p. m. Celor din provincie, cărora se recere îngrijire mai îndelungată, le stă la dispoziție camere confortate anume

## Seara de cunoștință a studenților români din Budapesta.

Budapesta, 9 Octomvre n.

Sâmbăta trecută, în 7 ale lunii curente, au avut studenții români din Budapesta, seara de cunoștință. Ne-am adunat într-un număr destul de mare — peste 150 de inși — dar a fost păcat că nu am putut rămânea toți. Căci — nu se știe din vina cui — n'a fost angajată sală potrivită, care să ne încapă și s'a mai iscat o mică neînțelegeră cu proprietarul dela „Saskör”, pentru a ne pune la dispoziție sala cea mare — fără rezultat. Astfel, după colindări în dreapta și în stânga, am fost nevoiți să ne bejănim la otelul „Elisaveta”, într-o îngustă sală lungă nepotrivită, care ne-a cuprins ca pe sardele cutia.

Așezați odată la mese, observăm lipsa completă a „coloniei românești” din Pesta. Așa mai târziu sosesc d. Dr. Gh. Bilișcu și, după dânsul, nepelitul moșneag Perin, decanul bărbierilor români de aici. Am mai remarcat doi bărbieri, pe d. Cheverșanu, al cărui nume nu'l cunosc. Ceilalți Români din Pesta nu vor fi știut când se ține seara de cunoștință, fiindcă ziua a fost anunțată — numai prin ziarele noastre.

Cursul acestei seri a început ca de obicei. Dl. A. Sasu a salutată pe „balici”, pe noii sosiți, și a deschis șirul prezentărilor. După aceea s'a cântat, cu destulă pietate, „Răsunetul”. Ce a urmat însă putem spune că a fost un episod, pe care nu'l prevedeam și pe care îl regretăm cu toții.

D. Mocan, un medicinist care a făcut patru ani în București și acum a trecut la facultatea din Budapesta, s'a crezut un fel de balic și a ținut să mulțamească președintelui salutul. Dar pretextul acesta de balic a fost uitat curind și în pragul conștiinței dlui Mocan au apărut cei patru ascultați în București și îndatoririle pe cari aceștia le comportă. Deci d-sa a prins a ne propovădi pe cum că să iubim pe toți cetățenii acestei țări, să căutăm bunăînțelegerea și să părăsim guvernismul național ca pe o boală. Cică chiar și în București a scăzut astăzi popularitatea apostolilor Iorga și Cuza...

Când s'au rostit vorbele acestea, studențimea dela noi a protestat în cor:

— Nu-i adevărat! Cine te-a pus să vorbești despre asta? Treceam mai departe!...

Atunci d. Mocan și-a terminat vorbirea, declarând că — deși se va înscrie membru la Societatea „Petru Maior” — regretă că nu va putea lua parte la activitatea ei: trebuie să învețe limba ungurească pe care n'o știe.

Imediat a luat cuvântul d. I. Duma. D-sa a protestat înainte de toate împotriva introducerii acestor fel de subiecte în programa serilor noastre de cunoștință, — și, mai cu seamă, contra unor afirmații pe cari le crede greșite. Cunoaște și d-sa puțin viața sufletească a studenților din București și găsește că adevărul este tocmai contrarul celor susținute de d. Mocan. De altfel cea mai recentă dovadă o avem în rolurile oferite de studenții români dlor Iorga și Cuza cu ocazia serbărilor dela Iași. Admițând însă că în București ar fi pe de-a-ntregu popularitatea acestor conducători, la noi admirația și înțelegerea lor este tot așa de mare, dar cu mult mai adâncă și mai conștientă ca în urmă cu câțiva ani. (Strigăte: S'a văzut la Blaj!) Pentru noi aceste două nume sunt un program ce nu se discută, știindu'l singur mântuitor, și se caută să se realizeze, pentru a putea contribui și noi la răsărirea cât mai în grbă a sorei noastre sufletești.

Cu aprobări generale s'a trecut la vechia ogașă a serilor de cunoștință. A vorbit d. C. Teicu, student în drept. Dl. Teicu are darul de a cuvânta fluent și nervos, într-o românească aproape corectă. Cu timpul sperăm că va fi stăpân și pe arta de a ordona ideile pe cari vrea să le spună, de a le stringe în vorbe mai puține și mai expresive. De-a-ăcutat să arete rolul nostru în viața publică a neamului românesc, a insistat asupra necesității de a munci din greu și s'a ocupat de datorni ce o avem cu toții față de societatea „Petru Maior”, mai ales acum când ea împlinește 50 de ani dela înființare. O singură aserțiune a dlui Teicu a provocat contraziceri mai violente. Anume, că a susținut (am însemnat sensul exact) că să

nu ne temem să împrumutăm elemente din cultura ungurească, numai să le prefacem după firea noastră. Strigătele de protestare întrebau: Ce să împrumutăm?

După aceasta s'a înălțat glasul fermecat al dlui Olariu, medicinist, legănându-ne în melodia doinelor din părțile ungurene: „Nana 'n vale săpuneste”, sau „Din Arad până 'n Șimand...” Asemenea a cântat și d. Dordeu și alții. Poș-Perin ne-a spus să fim „oameni de omenie, căci unde nu-i omenie nu-i nici caracter”... Un adevărat balic (al cărui nume mi-a scăpat) a spus câteva vorbe frumoase, și — președintele ne-a dat de știre că toate au pe lumea aceasta sfârșit. *Un student.*

## Iașii în serbătoare.

Ziua a doua.

O serie întreagă de momente înălțătoare și frumoase au avut loc și în a doua zi a serbărilor. Majestatea Sa Regele Carol a dat un dejun la Palatul Regal, în onoarea reprezentanților universităților străine, la care au participat și colegii profesori universitari români. Azi a avut loc și pelerinajul la mormântul marelui bărbat de stat Cogălniceanu, despre care ne dă amănunte la alt loc corespondentul nostru. Tot azi a avut loc o audiție muzicală la M. Sa Regina și s'a deschis expoziția viticolă, solemnitate la care a participat și Majestatea Sa.

Punctul culminant însă din aceasta a doua zi pare a fi înălțătorul discurs al ministrului de culte d. C. Arion, rostit la banchetul profesorilor străini. Ne ocupăm la loc e frunte cu acest moment, aci vom reproduce, după ziarul „Seara”, cele petrecute:

### Vizitele Suveranilor.

Azi, la orele 11, MM. LL. Regele și Regina însoțite de d. Greceanu, primarul orașului, au vizitat biserica Trei Erarhi unde au fost întâmpinați de I. P. S. Sa Pimen mitropolitul Moldovei.

Dupăce au vizitat așezământul Suveranii au vizitat și sala gotică din curtea bisericii, interesându-se de mersul lucrărilor și de data terminării lor.

De acolo Suveranii au trecut la biserica sf. Nicolae.

În urmă MM. LL. s'au dus la Mitropolie, unde au fost primiți de Mitropolitul Pimen care a prezentat Suveranilor în palatul Mitropolitan pe toți preoții și protoereii din Eparhie.

### Dejunul dela Palatul Regal.

La dejunul dela palatul regal care a avut loc la ora 1, în afară de Familia Regală, au fost invitate următoarele persoane: dnii C. C. Arion, Carusso ministrul Greciei la București, Swoboda rectorul universității din Viena, Wladimir profesor din Berlin, profesorii Martoni, Iarnic, Hacie, Sextil Pușcariu, Stefanelli, Cozac, Tarnowski, protopopul Dan din Cernăuți, profesor Vogler, Aghura, Horba, Friedwagner, Dr. Hurmuzescu, Dr. Riegler, Dr. Bogdan, V. Buturoanu, Dr. Emil Pușcariu, Paul Bujor, Caragiani, A. C. Cuza, Philippide și Mărculescu, Dr. legist, Dr. Juvara, P. Rășcanu, Dr. Manicatide, Iulian Teodorescu, Dr. Socor, Aurel Bănescu, D. Alexandresco, toți profesorii universitari, precum și d. C. Meisner, secretar general la instrucție și Stroja, prefect de poliție.

### Banchetul dela Binder.

La ora 1 a avut loc în saloanele hotelului Binder, un banchet oferit de d. Titu Maiorescu, ministrul de externe, în onoarea celor două misiuni austriacă și rusă. La acest banchet au asistat în afară de membrii celor două misiuni și de consilii din localitate, dnii miniștri P. P. Carp, Nenițescu, Marghiloman, M. Cantacuzino, Delavrancea și d. D. Greceanu, primarul orașului.

### Festivalul studențesc.

La orele 2 a avut loc în sala Teatrului Național, festivalul organizat de studenții ieșeni.

Familia Regală răspunzând invitației studențești, a asistat la acest festival, făcându-i-se o primire entuziastă în momentul intrării în sală.

S'a executat programul care l-am publicat în ziarul nostru.

### Ceaiul dela Jockey-Club.

La orele 4. jum. în saloanele clubului s'a oferit ceaiul în onoarea Familiei Regale și Prințiar.

La orele 4 jum. MM. LL. Regele și Regina au sosit la Jockey-Club, unde au fost întâmpinați de d. Gr. Bucliu, vice-președintele clubului și toți membrii clubului împreună cu soțiile lor. Mai erau de față membrii celor două misiuni austriacă și rusă, toți domni miniștri, precum și dnii profesori Agura, Sahim, Cozac, Stefanelli, Friedwagner, S. Pușcariu, Martone, Hacik și Horba.

Familia Regală s'a întreținut cu membrii Jockey-Clubului până la orele 6.

### Audiția muzicală dela M. S. Regina.

La orele 2 jumătate a avut loc în apartamentul M. S. Reginei o audiție muzicală la care s'au produs câțiva diletanți din localitate între cari și micul violonist Bârșeanu fiul dlui Grigore Bârșeanu, directorul liceului Național.

M. S. Regina a avut cuvinte de laudă pentru tânărul violonist.

### M. Sa Regele la expoziția viticolă.

La orele 4 M. S. Regele a vizitat expoziția viticolă.

Aci a fost întâmpinat de d. Dr. Cosmovici președintele societății precum și de d. Dr. Manolescu și Rivale vice-președinții societății.

D. Dr. Manolescu a rostit o scurtă cuvântare mulțamind Suveranului pentru delioata atenție acordată societății viticole din Iași.

Suveranii au admirat mult produsele expuse de către dnii Tratan, Cosmovici și Ribale.

Părăsind pavilionul principal al expoziției Suveranii și Principii Moștenitori au vizitat pavilionul special al fabricii de îngrășăminte chimice dela Mărășești.

Aci a fost întâmpinați de d. profesor Zahareanu și de directorul fabricii cari au oferit MM. LL. frumoase jerbe de flori.

Atât Suveranii cât și Principii Moștenitori au cerut diferite lămuriri asupra îngrășării viilor și a fabricării produselor chimice pentru îngrășăminte.

### Banchetul în onoarea profesorilor străini.

Astă seară la orele 8 a avut loc în saloanele hotelului Binder un banchet oferit de d. Arion ministrul instrucției în onoarea delegaților universităților străine.

La acest banchet au luat parte dnii miniștri T. Maiorescu, D. Nenițescu, M. Cantacuzino, B. Delavrancea apoi dnii C. Meisner secretar general al ministerului de instrucție, Peretz inspector școlar, Iacob Negruzzi, președinte al Academiei Române, dnii profesori Disescu, N. Iorga și Coculescu, Const. Negruțiu prefectul județului, general Lambrino, deputații și senatorii Iașului, numeroși profesori universitari precum și directorii școlilor secundare.

### Toastul dlui Dr. Bogdan.

D. Dr. Bogdan rectorul Universității ridică primul toast închinând în sănătatea Familiei Regale.

### Discursul dlui Arion.

#### Domnilor Delegați,

Sunt fericit că salut pe pământul românesc în sânul Universității din Iași pe reprezentanții iluștri ai marilor Universități, care de-a lungul veacurilor au răpândit lumina asupra lumii, înălțând inobi-

lând și glorificând cugetarea omenească.

Urările care mi-au venit din toate părțile, prezența dv. la cea dintâi, mare solemnitate universitară din țara noastră, ne umple inima de bucurie cu drept cuvânt. Dați-ne voie să vedem întrînsa o cheazășie a primirii definitive a Universităților noastre încă tinere, în marele cencu al științei și al culturii europene. Aceasta este dar cea mai frumoasă răsplată la care munca noastră putea să aspire.

Dați-ne voie să vedem de asemenea o încurajare pentru lucrările profesorilor noștri, din ale căror opere au ajuns până la Dv., și mai cu seamă o făgăduială de înfrățire mai strânsă, mai unită, o făgăduială de solidaritate științifică în viitor.

Universitățile Române, născute printre cele din urmă au avut o datorie mare de îndeplinit: aceea de a încerca să se înalțe printr'o muncă fără preget la nivelul surorilor mai mari. Pot să spun că această datorie, a fost îndeplinită cu credință de către profesorii cari s'au succedat la Iași. Profesorii bătrâni și tineri sunt uniți printr'o muncă deosebită și comună tot odată; deosebită prin adaptiunea științifică a inteligenței fiecăruia din ei, comună prin legătura strânsă, care trebuie să existe între toate științele, a căror cea mai înaltă știință trebuie să fie ridicarea intelectualității și a culturii. A străluci prin muncă și inteligență, a răspândi lumină în națiune și chiar dacă se poate peste hotare, aceasta este menirea unei Universități.

Acastă nobilă menire fu incredințată la Iași celei dintâi Universități. Spațiul acesta de 50 de ani atât de scurt în viața unei Națiuni, cât de rodnic a fost el pentru poporul român!

Era de neîncetată transformare, era de progres neîntrerupt, care au creat statul român modern. Noi datorim aceste transformări, aceste progrese dorului de știință și setea de lumină, ale generațiilor, cari ne-au precedat. Cu mult înainte de înființarea Universității din Iași, chiar din primii ani ai veacului al 19-lea câteva spirite luminate își întoarse privirile către apus.

O întreagă pleadă de tineri români porni să culeagă învățături să-și plămăiască gândirile la școlile voastre cele înalte. Acest dor de carte, însufleșea pe cei bătrâni ca și pe cei tineri, la una din cele mai nobile forme, pe care le-a îmbrăcat patriotismul la noi.

Intr'acest chip am ajuns făclia care azi ne luminează dela focarul însăși al luminei ce strălucea în apus.

Aș putea spune totuși că opera de civilizațiune nu a fost ușoară, căci scântea geniului latin, a dăinuit în poporul român, cu toate vijeliile cari s'au deslănțuit în cursul istoriei sale.

Neînfrânata lui trânicie a știut s'o înalțe deasupra furtunelor. Iași și București au fost mai târziu adăpostul celor din urmă rămășițe ale culturii Bizanțului. În domeniul dreptului, legislația romano-bizantină a lăsat urme adânci și mulți din rechii noștri jurisconsulți știau să tâlmăcească legea din Institute și Bazilicale.

În domeniul literaturii de asemenea s'au găsit Eliniști iscusii cari știau să cetească și să comenteze Clasicii.

În sânul chiar al națiunii tradiția era

vie și putem să ne fâlim că acest popor latin care prin încrucișarea sa cu deosebite neamuri și-a însușit tăria să înfrunte răstăriști atât de mari și nici odată n'a ajuns cu totul barbar.

Nici odată nu și-a pierdut agerimea minții, nici dorul de a-și însuși gândirea formelor cugetărei.

Pentru poporul Român civilizația cea nouă fu ca amintirea unui lucru cevea cunoscut de care își aduce aminte spre a-l păstra mai bine. Dar aceste progrese care ne dau dreptul a privi viitorul cu încredere, aceste progrese care azi au devenit definitive pe situația pe care România au știut să și-o câștige sub oblăduirea celui mai înțelept dintre Regi, cum am și putut noi oare să le aducem la îndeplinire, dacă nu ne-am fi dus la izvorul științei și al culturii celei înalte din apus. Acest lucru nu putem să-l uităm într'un moment atât de mareț ca aceste frumoase sărbători. Și de aceea cu un sentiment de adâncă recunoștință închin paharul meu în cinstea acestor Universități din cari unelc au fost Alma-Mater, pentru noi și beau d-nilor delegați în sănătatea D-voastră.

#### Toastul dlui profesor Iarnik.

D. profesor Iarnik din Praga își exprimă dragostea ce are pentru limba și poporul românesc scoțând în relief duioșia limbei poporului român. Sunt 35 de ani, de când am descoperit această comoară a sufletului românesc de care mă leagă puternice sentimente.

Oratorul își exprimă admirația pentru scrierile lui Ion Creangă pe care îl numește adevăratul povestitor al inimei poporului român.

Inchină pentru Universitatea din Iași urându-i prosperitate nu numai pe terenul științei naționale, ci și pe terenul științei universale.

Au mai vorbit D. D. Alexandrescu, profesor la Universitatea din Iași și D. C. Dissescu care a închinat pentru studențime, sfătuindu-o să rămână a țării și să nu se pună în serviciul partidelor politice. Banchetul s'a terminat la orele 11.

## Războiul italo-turc.

În urma censurei introduse de guvernul italian față de comunicările despre război, azi au sosit știri puține, trimise și aceste de corespondenții ziarelor din Germania și Anglia. Ziarele din Roma și Constantinopol nu au drept să publice decât comunicatele date de guvern.

#### Predarea trupelor din garnizoana din Tripolis.

Trupele din garnizoana Tripolitaniei, refugiate în interiorul țării dinaintea armatei dușmane, duc mare lipsă de alimente. Fiind expuse peirii, comandantul lor s'a prezentat înaintea comandantului italian, cerând alimente. În schimbul alimentelor, trupele sunt gata să se predea.

#### Cum se va face pacea.

Paris. — Cercurile diplomatice de aici cred că condițiile de pace ar fi următoarele: Italia va ocupa și governa Tripolitania, va recunoaște însă suveranitatea Sultanului și va plăti Turciei o despăgubire de 60 milioane lire.

Berlin. — Osman Nisam pașa, ambasador turc de aici, a predat azi ministrului de externe german, o notă a Turciei care se ocupă cu chestia, dacă Puterile având în vedere că Tripolisul a fost ocupat, nu cred că a sosit timpul să se înceapă negocierile în chestia Tripolitană, și în ca afirmativ, pe ce bază.

Poarta eclară în acea notă, că este dispusă să cedeze Tripolitania, numai cu anumite condițiuni.

Constantinopol. — Ziarul „Ikdan” află că mai multe puteri ar fi propus Puterilor să recunoască ocuparea Tripolitaniei, în schimb puterile ar tranșa definitiv chestiunea cretană în favoarea Turciei.

#### Confiscarea averilor Italianilor în Turcia.

În urma agitației tinerilor turci, guvernul din Constantinopol a dat ordin pentru expulsarea în termen de 3 zile a Italianilor din imperiu. Guvernul a cassat ordinul, schimbându-l cu o măsură și mai aspră. A confiscat toate realitățile Italianilor, și a nimicit contractele de stat încheiate cu Italianii. Această măsură a guvernului însemnează nimicirea materială a Italianilor. Astfel își răsună pentru ocuparea Tripolisului.

Averile confiscate se ridică la mai multe milioane numai în Constantinopol.

Această măsură a guvernului a produs mare agitație în Italia. În cererile diplomației din Roma se dă a se înțelege, că Turcia, prin astfel de măsuri, rupe posibilitatea luării tratativelor, și astfel ar fi interesul ei să se abțină dela astfel de operațiuni.

#### Apelul femeilor din Haga.

Femeile din Haga au dat un apel, către toate femeile din țară, ca să semneze protestul în contra războiului ce se va trimite reginei Italiei.

#### Primirea noului guvernator al Tripolisului.

Intrarea în oraș a noului guvernator s'a făcut în cadrul unor mari solemnități. La sosirea vasului „Umberto” marinarii din port au dat o salută de tunuri, iar muzica a cântat imnul italian.

A fost întâmpinat la debarcader de amiralul Cogui, sub a cărui comandă se află 1200 de marinari. Cortejul s'a îndreptat spre primărie, unde s'a ținut ceremonialul primirii. Guvernatorul a fost salutat de reprezentanții puterilor europene și de pașa arab Hassan, care a promis în numele Arbilor, supunere, dacă li-se respectă religia. Guvernatorul a asigurat pe Arabi de bunăvoința lui.

Guvernul italian a numit de vice-guvernator pe fostul primar al orașului, pașa Hassan.

#### Turci prizonieri.

Valiul și aproape toți funcționarii turci din oraș au fost făcuți prizonieri. La ordinul guvernului, prizonierii au fost imbarcați pentru Sicilia, unde vor fi reținuți până la încheierea războiului.

#### Noul ministru de externe turc.

Din Constantinople se anunță: Numirea ministrului plenipotențiar turc la Sofia, Assim Bey, în postul de ministru de externe al Turciei, nu e primită cu simpatie în cercurile cari sunt în legătură cu Puterile triplei înțelegeri și nici printre macedoneni.

i-se reproșează noului ministru de externe punctul său de vedere radical naționalist.

Din această pricină se crede că el va avea față de Italia o atitudine neînduplecată.

De aci nu trebuie însă să se tragă încheierea că noul ministru de externe, nu va ține seamă de grelele împrejurări în cari e chemat să conducă departamentul externelor. El este de un tempera-

ment sanguin și de un colorit naționalist accentuat, totuși e în cel mai înalt grad accesibil logicii faptelor și încrezător în modul de a gândi al Europei apusene.

Date fiind bunele sale relațiuni cu comitetul junilor-turci, numirea sa înseamnă o întărire a cabinetului Said Pașa.

În 1908 Assim Bey a fost ministru plenipotențiar al Turciei la Stokholm și unul din cei mai zelosi sprijinitori ai mișcării junilor-turci.

Mai înainte fusese ministru plenipotențiar la Belgrad.

E însurat cu o vieneză, fiica profesorului universitar Rasek.

#### Luptă pe mare.

Ziarele „Vita” și „Menagero” aduc știrea, că vasele italiene au avut o ciocnire cu flota turcească care se năzuiesc spre Marea-roșie.

Un ziar din Constantinopol anunță, că tunurile turcești au distrus două vase italiene înaintea orașului Benjhazi.

#### Protecția Germaniei pentru Italienii din Turcia.

Viena. — Precum se știe guvernul german a luat sub protecțiunea sa pe supușii italieni din Turcia pentru durata conflictului italo-turc. În localitățile din Albania și Macedonia unde imperiul german nu are oficii consulare dar Austro-Ungaria este reprezentată prin consuli precum la Scutari, Ianina, Durazzo, Valona, Monastir, Usküb, Prizrend, oficiul consular austro-ungar se exercită, pe baza tratatului de comerț austro-german, în mod accesoriu, și funcțiunea de reprezentare consulară germană.

În consecință, guvernul italian s'a adresat ministrului de externe austro-ungar cerînd să autorize oficiile consulare austro-ungare din sus-citatele localități să ia în mod subsidiar, în timpul războiului italo-turc, funcțiunea de agenții consulare italiene.

Oficiile consulare austro-ungare din orașele sus-citate vor exercita aceste funcțiuni conform prescripțiilor tratatului austro-german cari prevăd că oficiile consulare germane au obligațiunea de a apăra interesele supușilor austriaci și unguri pretutindeni unde Austro-Ungaria nu are reprezentanți.

#### Albanezii nu recunosc autoritatea Turciei.

Usküb. — De o săptămână se simte o fierbere foarte periculoasă în Albania.

Albanezii creștini din împrejurimile orașului Scutari s'au înarmat și au ocupat cei trei munți din împrejurimi, unde s'au refugiat. Circulă șovonul că Albanezii au fost sfătuiți de Italieni să se înarmeze. Albanezii mahomedani sunt foarte îndârjiți contra Albanezilor creștini. Zilnic se petrec ciocniri între ei. Albanezii mahomedani devastează localitățile locuite de Sârbi. Situația este foarte critică în Kosovo-polje și în vilaietul Novibazar. Albanezii din Strevopo. Prijepolje, cutreeră localitățile din împrejurimi pe cari le devastează.

Șefii albanezilor din Drenița și Usküb au declarat că nu mai recunosc autoritatea imperiului otoman.

Caimacanul din Zenovința a fost făcut prizonier și când autoritățile n'au voit să le dea bani, Albanezii au dat foc instituțiilor publice.

Comunicația între Ipek, Kosovo, Mitrovica este întreruptă.

Sârbii din vilaietul Kosovo, au declarat că dacă Turcia nu le va veni în ajutor, atunci vor recurge la Serbia.

#### Apelul tinerilor-turci.

Comitetul „Uniune și Progres” din Salonic a trimis tuturor statelor din Europa un manifest redactat în limba franceză prin care cere ajutor pentru Turcia.

Apelul tinerilor turci către opinia publică a lumii civilizate.

Manifestul a fost redactat în ultima ședință a comitetului „Uniune și Progres” ținută la Salonic, în care s'a hotărît ca acel apel să fie trimis tuturor națiunilor din Europa.

În introducerea manifestului se spune între altele că tinerii turci, răzîmîndu-se pe armată au introdus o nouă eră în Europa, în ultimul moment însă au dat peste decepții amare.

Tinerii turci au avut încredere în Europa totuși când ei erau puternici și luptau contra reacțiunii, atunci li-s'a răpit Bosnia și Herțegovina.

Comitetul tinerilor turci cu greu a putut liniști opinia publică turcă disperată, spunând că anexarea celor două provincii a fost o urmare a vechiului regim, era cea nouă însă va asigura integritatea teritorială a Turciei.

Apoi manifestul continuă astfel:

Chestia cretană, o rană eternă a imperiului otoman majestos, ne-a fost trîntită la picioare, ca o povară pentru a ne împiedeca acțiunea de dezvoltare. Iar Europa a rămas mută la intervențiile noastre pe cari le-am făcut. Europa și-a uitat datoria.

Mulțimea inconștientă a început să se încreadă în reacțiune, spunând că regimul vechi a apărut mai bine integritatea teritorială a Turciei.

Comitetul „Uniune și Progres” a recurs la toate mijloacele, pentru a convinge din nou opinia publică că aceste toate au fost moștenite dela regimul vechi. Încercarea noastră a fost zadarnică.

De data aceasta am căzut victima unei acțiuni atât de brutale, încât nu găsim exemplu în istorie;

Italia ne-a declarat război; a trimis contra noastră vase de război și armată pentru a ne răpi o provincie, ai cărei locuitori, vor să trăiască sub guvernarea noastră.

Italia ne-a bombardat porturile, ne-a capturat vasele de război, și pentru ce? De ce ne-a declarat război? Pentru că a voit să ne răpească Tripolitania, ai cărei locuitori sunt decși să se aperse până la ultima picătură de sânge, jugul Italiei nu vor însă să'l primească.

De ce ne-au atacat pe noi? S'ar putea da un răspuns logic la această întrebare, sau există vre-o scuză? Într'adevăr Europa prin tăcere a aprobat această acțiune a Italiei, care s'ar putea caracteriza astfel: Du-te și ocupă'ți locul!

După aceasta manifestul printr'o resignare amară descrie acțiunea Italiei în Tripolis și termină astfel: „Turcia încredințată în puterea ei și în drepturile ei de libertate, se adresează opiniei publice civilizate din Europa, cerîndu-i sprijin moral.

Turcia este convinsă că acest sprijin nu i-se va refuza, căci acei cari cunosc principiile civilizației și ale humanismului, condamnă acțiunea brutală a Italiei, care se mîndrește că a ridicat armele în interesul civilizației.

În schimb însă Italia a dat dovadă că-i lipsesc elementele, cari formează civilizațiunea.

### Dr. DUMITRU POPA

Medic universal. Fost medic de clinică și spital.  
Specialist în morburii interne,  
de femei, de copii și de urechi.

— ARAD —

Strada Petőfi (lângă gimnaziu) Nr. 10.  
Consultanți: 11—12 ore a. m. și 1/2 3—5 ore a. m.

## INFORMAȚII.

ARAD, 11 Octombrie n. 19

— **Opera ungurească.** Cu prilejul miler ungurese Maj. Sa Impăratul a publicat un miu de 4000 cor. pentru o operă originală ungurească care să umple o seară întreagă. De-a pînă astăzi au trecut cincisprezece ani și opera ungurească cu pricina nu s'a mai ivit. Comisia de cenzurare s'a întrunit în fiecare an fără să poată decide pentru vr'o anumită lucrare prezintată. Și în anul acesta, comisia de cenzurare blică rezultatul sterp al ședințelor sale. Ne răm cum „talentatul” popor ungurese nu a produs încă și sub acest raport „opere nemtoare.”

— **Papa și cununia viitorului moștenitor.** Roma se anunță că la cununia viitorului moștenitor de tron, Carol Francisc Iosif, papa va fi prezentat prin Monseniorul Bisleti, major papal. Monseniorul Bisleti va fi pentru 15 Octombrie la Viena, când va preda noii pederarurile și binecuvîntarea Pontificelui.

— **Elena Văcărescu.** Se anunță din Paris: Ziarul „Figaro” face o recenzie foarte elogioasă n. lui roman al Elenei Văcărescu „Le Sortilege”.

— **Comemorarea unui poet român social** Primim următorul aviz: Meseriașii români Arad comemorează al 7-lea an dela moartea poetului român D. T. Neculuța, Duminecă, Octombrie n., la orele 8 seara, în sala restaurării lui „Millenium”. Intrarea liberă.

Se vor citi poezii de-ale poetului și se va vorbesc despre personalitatea lui. **Comitetul**

— **Ploaie electrică.** Emilio Olsson din Buenos Aires a luat patentă pentru ploaie artificială electrică. Udă cu ea grădini, ogoare, etc. Stropi peste adică o pulbere măruntă de apă electricizată adusă prin țevi și aruncată printr'o stropitoare cu găuri mici. Apa se electrizează în avuzul metal din care pleacă în țevi.

În ploaia aceasta se află oxigen, ozon și hidrogen. Olsson susține că apa accasă omoară insectele și că, pe lângă umezeală, ea îngrășămintele plantelor. Se poate da și la vită. Zice că în vara din urmă, care a fost foarte cetoasă, a căpătat recolte minunate.

— **Moștenirea lui Sardou.** Publicistul francez André Sardou, fiul scriitorului Victorien Sardou publică acum un articol despre moștenirea rară a tatălui său. Victorien Sardou a lucrat vremea din urmă la două piese dramatice, una „Baron Batz”, în colaborare cu Galdemar și „Madame Tallien” în colaborare cu Moreau. În una dintre aceste două piese nu au fost terminat. „Baron Batz” a fost prelucrată și terminat de Jules Trappa, iar „Madame Tallien” se juca nu peste mult în Theatre Francais, terminat de Moreau, dacă se va găsi o actriță pentru principal din piesă. Aceasta din urmă se petrece vremea revoluției franceze.

— **Proverbe din Tripolitania.** Acum când Tripolitania a ajuns centru preocupărilor europene este primită cu mare plăcere orice scriere, despre țară, fie despre popor. S'a scris deja mult și chiar și până acum. Ziarele și revistele au articole diferite, făcând cetitorilor cunoscută provincia sub toate rapoartele.

Mai nou un ziar din Paris, publică câteva proverbe de-ale poporului din provincie, cari denotă un spirit ager foarte variat:

Dinaintea sorții nu putem scăpa nici chiar lare.

Cine are porumb, capătă ușor împrumut f. r.

Cine caută mîrgăritare, trebuie să se scufunde în fundul mării.

Soartea nu și-o văd înainte nici chiar proorocii.

Telefon nr. 467.

**KARDOS GYULA**

cea mai mare fabrică de trăsuri sudungară

Temesvár Gyárváros Háromkirály ut 14. (Casa proprie.)



**Mare magazin de trăsuri noi și folosite.**

Pregătesc lucruri de fierar, rotar, șelar, de lustruit și reparări de bransa aceasta, cu prețurile cele mai modice. Preț curent, gratis și franco. Tot aici se mai pot căpăta omnibusuri și 6 persoane cară funebre, felurite căruțe „landaner” cu preț modic.

Tine crede femeiei, l'a bătut Dumnezeu, care sește pe fiecare după greșelile sale.

im se îmbogățește oineva, își vede aplecat căsiii.

acă o vacă caută taur, îl găsește repede.

Arborele cât e de înalt, totuși frunzele îi cad pământ.

— **Cadavrul viu.** Drama aceasta a lui Tolstoi risă înainte cu cincisprezece ani și publicată mai după moartea lui s'a jucat la 6 Octomvrie eatrul din Moscova. Subiectul dramei este luat r'o ziaristică. — Un anumit Protasov obserl că nevasta lui e îndrăgostită de cel mai bun ten al lui, Karenin, se hotărăște să-și părăcă căminul conjugal. Femeia, Liza, stă la înală multă vreme să primească acest sacrificiu, Protasov își îndeplinește hotărârea, se desface tot ce are, de poziție, nume, avere și pleacă în ne, prefăcându-se într'un mort viu. În rătăcirile întâlnește o țigancă pe care o iubește, începând ea o a doua viață. Tolstoi zugrăvește în această imă pe omul lui Rousseau, care își caută ferici- numai în natură.

**x Seminarul iuridic Dr. Geréb, Cluj, Str. Far-** (lângă edificiul cel vechiu al teatrului). Preeste pe lângă onorar mic, pentru examenele drept, de stat, riguroase, de drept de stat, exa- ne de avocat și de magistrat. În 3 luni se igă licența de doctorat. Fiind în pragul pro- elor de reformă a învățământului iuridic, e lorit ca toți cei interesați să se adreseze spre ele lor la acest seminar, care înlesnește mult era advocațională.

**Németh și Király.** croitorie pentru domni Cluj. Tömö 5, anunță on. public român din loc și impre- surime, că au sosit stoffe indigene și străine, pentru sezonul de toamnă și iarnă. Pardesii, paltoane se pre- gătesc pe lângă prețuri acomodate, conform modei. Rugăm on. public pentru sprijinirea și mai departe.

— **Atragem atențiunea onor. noștri cetitori asupra** anuțului György Menyhért & Co., prăvălie de parde siuri de dame publicat pe pagina ultimă a ziarului nostru

## La atenția d-lor învățători!

la librăria „Tri- una” se află de vânzare toate marialele școlare ce se folosesc în dieceza Ara- dului, asemenea și revizite de scris și desemn. Comandele se efectuează prompt.

## BIBLIOGRAFII.

La Librăria „Tribunei” să află de vânzare „Po- melnicul viilor și morților” legat în pânză, aurit cu prețul de 50 fileri plus 5 fileri porto.

A apărut și se găsește de vânzare la „Librăria Tribuna”:

### „Insemnările unui trecător”

crâmpie din sbuciumările dela noi de Octavian Goga.

Prețul 3 Cor. în România Lei 3.50 plus 30 fil. porto, recomandat 60 fil.

Au apărut și se găsesc de vânzare la „Libră- ria „Tribuna”:

### „Din țări străine”

scrierile inedite alui Dr. Iuliu T. Mera.

Prețul 2 Cor., în România Lei 3.50 plus 20 fil. porto, recomandat 50 fil.

La librăria „Tribuna” se află de vânzare: **Dr. Nestor Șimon.** Vasile Nașcu, viața și fap- tele lui. Legată în pânză á Cor. 6.

**Iules Verne.** Castelul din Carpați. Roman din viața poporului românesc din Ardeal. Trad. de Victor Onișor á 1.60 + 20 fil. porto. Ediția de lux Cor. 2.40 + 30 fil. porto.

**N. Iorga:** Istoria Românilor în chipuri și icoane. 2.50.

**N. Iorga:** Serbările dela Blaj. Insemnătatea lor politică, culturală și literară á 30 fil. plus 5 fil. porto.

**N. Iorga:** Un biruitor. Radu-Vodă Șerban á 50 fil. plus 5 fil. porto.

**N. Iorga:** Tulburările bisericesti și politica- nismul. O cuvântare și articole á 75 fil. plus 5 fil. porto.

**Ion Gorun:** Știi românește? Câteva observări asupra limbii, cum se scrie în vremea de față á 1.30 plus 10 fil. porto.

Redactor responsabil: **Iuliu Giurgiu.** „Tribuna” institut tipografic, Nichin și 1919.

# REISZ MIKSA FABRICĂ DE MOBILE

in

## BÉKÉSCSABA — NAGYVÁRAD

Andrássy-ut 41—43.

Rákóczi-ut 14.

(Lângă „Apollo”).

**Căsătorie:** Un tânăr cu pregătiri academice, în etate de 30 ani, frumos și in- teligent, cu carieră sigură, care îi aduce venit anual de 10.000 cor., totodată proprietar al unei averi de 60.000 cor., caută pentru că- sătorie o domnișoară inteligentă, frumoasă și bună gospodină, în etate de 22—27 ani, care să fie aplicată a trăi 5 ani într'un oraș din străinătate. Fete de preoți crescute bine încă sunt binevazute. Zestrea: 10.000 cor. Dacă convine persoana, zestrea nu numără. Informații mai deaproape la Adm. ziarului.

## Gaut o ocupație

potrivită, de pildă ca supraveghetor la ceva lucrări, ca magaziner, servitor la o bancă sau altă ocupație care să'm dea existență. A se adresa la adm. ziarului „Tribuna”.

Len Tolstoi.

127

## RĂȘBOIU ȘI PAGE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

tă, Natașa îl întrebă pe prințul Andrei despre u. El se roși și răspunse că fiul lui nu va trăi șii.

Dar pentru ce? întrebă Natașa cu un aer speriat.

Nu'l pot smulge dela bunicul său, și apoi...

Cum l-aș fi iubit! zise Natașa ghicindu-i gându- riar inteleg, d-ta nu vrei să dai loc la acuzări im- pta noastră.

tele Rostow se apropia câte odată de prințul Andrei îl săruta, îi cerea sfaturi cu privire la educația lui a ori la serviciul lui Nicolae. Contesa îi privea cu suspin.

Știei îi era mereu teamă că prezența li e de pri- nos și ne silea să caute pretexte ca să-i lase pe logod- nici aguri, chiar când ei nu doriau aceasta.

In tjunul plecării lui, prințul Andrei îl aduse pe Pierre care din ziua balului nu mai dăduse pe la Ro- stowi. Pierre părea tulburat și ne la locul lui. El vorbi contesa, Natașa se așeză cu Sonia la o masă de șah, ca prințul Andrei să se poată apropia de ea. El lângă tinerele fete.

— I cunoașteți de mult pe Bezukhow? întrebă el. Cum v-ă place?

— O! e așa de bun, dar așa de ciudat! și Natașa începu să povestească, așa cum i-se întâmpla ori de câte ori vinea vorba de Pierre, despre distracțiile lui faimoase, anecdote cari nu toate erau autentice.

— I-am incredințat taina noastră, vorbi prințul Andrei. El cunosc din copilărie, e o inimă de aur. Te rog, Natașo, adăugă el cu seriozitate, ca în lipsa mea Dumne- zeu știe ce se poate întâmpla!... — să te... Intr'un cu- vânt, ori ce s'ar întâmpla — și mă rog și d-tale, d-voa- stră Sonia — să nu vă adresați decât lui; căci el e omul cel mai distrat, e adevărat, dar are inima cea mai bună din lume.

Nimeni nu prevedea efectul pe care plecarea prin- țului Andrei avea să'l aibă asupra Natașei. Roșie, miș- cată, cu ochii uscați, ea umbla din odaie în odaie ocu- pându-se cu fleacuri, ca și cum n'ar fi înțeles ce o a- stepta. Ea nu plânse decât în cilpa când ei îi sărută mâna pentru cea din urmă oară.

— Nu pleca! — atât putu ea rosti, dar cu un ac- cent care'l făcu pe prințul Andrei să se întrebe dacă n'ar face mai bine să rămână și de care își aminti el mai târziu. După plecarea lui ea nu mai plânse, ci ră- mase mai multe zile în odaia ei, neluând seamă la ni- meni, și murmurând din când în când: „Ah! de ce s'a dus?!”

Cu toate acestea, după două săptămâni ea se deșteptă în mod neașteptat din toropiala ei morală, și redeveni cum fusese mai înainte, numai cu o altă fizionomie mo- rală, întocmai ca un copil ce s'ar scula din pat cu o altă figură, după o boală grea.

XLIX.

Sănătatea și caracterul bătrînului Prinț Bolkonsky slăbiră mult după plecarea fiului său. El deveni și mai

nervos, și toate scânteile mâniei lui cădeau de cele mai multe ori asupra prințesei Maria.

Tânăra fată avea două pasiuni și două bucurii: ne- potul ei, micul Nicolae, și religia. De aceea, ori care ar fi fost subiectul de conversație, bătrînul prinț nu lip- sea nici odată să facă aluzie la superstițiile fetelor bă- trîne și la mania lor de a răsfăța pe copii. Dar prin- țesa Maria îi erta sarcasmele cu ușurință.

Prințul Andrei nu spuse nimic surorii lui de căsă- toria plănuită. Ea văzuse numai că înainte de plecare, el se închisese multă vreme cu tatăl său, și că amândoi se despărțiseră nemulțămii unul de altul. Puțin după plecarea fratelui ei, prințesa Maria scrisese prietenei ei Iulia pe care dorea s'o dea în căsătorie fratelui ei și care, în acel timp, era în doliu după fratele ei ucis pe câmpiile de rășboi ale Turciei:

„Durerea este fără îndoială soarta noastră comună, scumpă și dureroasă Iulia. Perderea pe care ați indu- rat-o este așa de teribilă încât nu mi-o pot explica decât ca pe o grație a Domnului care vrea să vă în- cerce fiindcă vă iubește prea mult, pe d-ta și pe exce- lenta d-tale mamă. Ah! prietena mea, religia, religia singură e în stare, nu zic să ne consoleze, dar să ne smulgă din brațele desperării; numai religia ne poate lămuri câte n uputem noi să înțelegem. Pentru ce niște ființe bune, cu suflet înalt, cari nu fac rău nimănui ci sunt necesare fericirii celorlalți, pentru ce sunt ele chemate lângă Domnul, pe când ființele rele, inutile, stricacioase cari sunt povară lor înșiși și celorlalți, sunt ele lăsate pe pământ.

(Va urma)



**Un candidat de avocat**

dar numai cu **praxă completă** află aplicare la avocatul **Dr. Měrő Samu**, Borosjenő. — Salar 160—240 coroane. —

**Un adjutant notarial**

cu praxă, află aplicare momentană în cancelaria notarială din **Rehó** (u. p. Szászsebes). Condițiuni în scris.

**Max Grecu,**  
notar.

## Sute de mii de dame au să multămească frumusețea lor

pielea catifelată a feței și fină a  
mânilor, specialității de toaletă

# Ravissante

a renumitului doctor parisian **Lajosse**.

**Sunt nevătămatoare!**  
**Rezultatul de neîntrecut!**

**Fard Ravissante**, folosire la zi în 3 nuanțe Cor. 1-50.

**Pudră Ravissante**, 3 nuanțe, pudra cea mai fină în cutii de 1 și 2 Cor.

**Crema Ravissante**, folosire seara, pentru catifelarea pielii, față gât, mâni și brațe în borcane de 1 și 2 Cor.

**Săpun Ravissante**, curat, nevătămător, bucata 1 Cor.

La albirea dinților e de recomandat **praful de dinți Ravissante** al doctorului **Lajosse**, cutia 1 Cor.

**Apa de gură Ravissante**, specialitate unică, sticla 2 Cor.

Se vinde în Budapesta în farmaciile:

**Török József și Török Sándor.**

În provincie se expediază cu ramburs. Să cerem precis în droguerii, farmacia și parfumerii, specialitățile renumite „**Ravissante**” ale doctorului **Lajosse**. Să fim atenți și să ne ferim de falsificări.

# Doamnelor!

Este în interesul D-voastră ca să vizitați **salonul meu de pălării**

din Arad, Strada Salacz Nr. 1. catul II.

unde se poate cumpăta pălăriile cele mai moderne, având depozit bogat asortat. Asigur pe stim. doamne de *calitate bună și prețuri ieftine*. Reparaturi se execută în timp scurt, conform cererei. — Rog sprijinul D-voastră

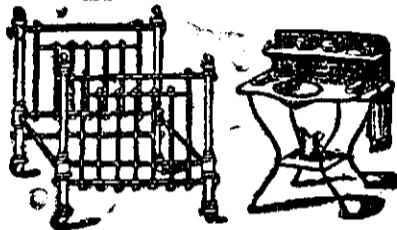
**Maison Ritscher.**

== Telefon Nr. 847. ==

## Garai Károly,

fabrică de mobile de fier,  
**ARAD,**

József főherceg-ut 11. colțul str. Karolina.



Lucrează mobile de aramă dela cele mai simple până la cele mai moderne, — espediție internațională în toate părțile lumii. Reprezentat în toate orașele mai mari din țară și străinătate.



## M. Schromm mehanic

**Brașov—Brassó**  
Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atențiunea onor. public din loc și jur

**marele său atelier mehanic**

organizat în Brașov, Hosszú utca 27, unde se efectuează tot felul de lucrări atinge-toare în această branșă, precum:

**mașini de cusut, biciclete,**

**gramofoane și apaducte,**

pe lângă preparile cele mai convenabile și executate solidă și punctuală.

La Librăria Tribuna să află de vânzare

A: MAIOR:

## MAGDALENA.

Dramă în trei acte și în versuri (cu subiec din Biblie) à 3 coroane + 20 fileri porto.

## Iosif Mendel

fabricant de mobile în Alba-Iulia  
Gyulafehérvár.

Recomandă în atenția Onoratului public magazinul său bogat asortat.

Serviciu prompt, prețuri ieftine, garanță deplină.



## Haine, pardesie și paltoane

moda cea mai nouă, din stofă modernă, de toamnă și de iarnă, croite admirabil, se pot comanda ieftin la

## Mészáros Károly,

croitor de haine bărbătești,  
Kolozsvar, Szentegyház-utca. 6.

## O rugare către on. intelegintă română

din Arad și jur.

Pe lângă toate că se face propagandă mare pentru sprijinirea meseriașilor români, eu ca meseriaș român, care în pricep și sum perfect în meseria mea — cu durere — trebuie să spun, că până în ziua de azi foarte puțini români m'au cercetat, de și datorința fiecărui român ar fi: *ca să se sprijinească unul pe altul și cu deosebire atunci, când românul acela e în stare chiar așa de bun lucru a face și poate cu mult mai conștientios decât străinii.* — Deci rog pe on. domni români să binevoiască a mă cerceta și a mă sprijini, comandânduși cele de lipsă la mine, asigurându-i despre lucru bun și prețuri cu mult mai moderate decât în alte locuri străine. — Diferite stoffe moderne țin la dispoziție.

**George Marița, croitor bărbătesc și unif. militare**  
Arad, Kossuth-utca 66.

Distins cu diplomă dela academia de croi reg. ung. din Budapesta.

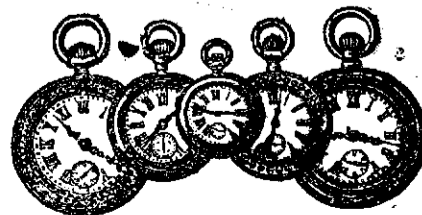
## H. Miklós J.

ciasornicar,

Sibiu — Nagyszeben, Reispergasse 11

Cea mai ieftină sursă de cumpărat a toffelul de

**CIASORNICE**



de buzunar și de părete și ciasornice deșteptătoare, precum și articli optici. Prăvălie de obiecte de aur și argint signate oficios.

Toate reparaturile se execută prompt și cu garanță.

Mașinile de cusut pentru familie

ERRETTI  
SINGER  
VARROGEPEK  
**SINGER**  
„66“

sunt cele mai perfecte.

Cumpărați numai direct dela fabrică ori în chioscurile noastre, ori prin agenții firmei. Societatea pe acții de mașini de cusut

**Singer Co**

Arad, József Főherceg-ut 9. sz.

(Vis-à-vis de biserica luterană).

La cerere se dă gratuit prospectele de lipsă.

☎ Telefon 218. ☎



- 1 păreche de ghetе tari, de toamnă, 10 C.
- 1 păreche de ghetе chevrau ori box fason american . . . . . 13 C.
- 1 păreche de ghetе chevrau, box ori lack, calitate bună . . . . . 17 C.

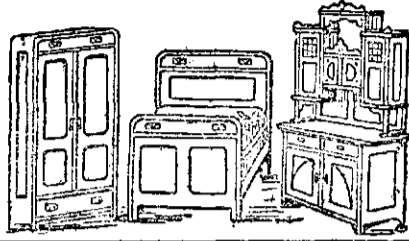
Se poate cumpăra la filiala fabricii de ghetе

**MOSKOVITS**

Arad, Piața Libertății No 18.

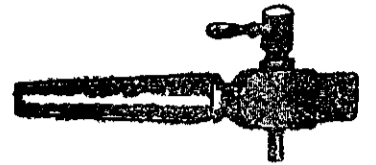
BAUMANN ARNOLD SUCCESORUL  
**LÁHNI KÁROLY,**  
fabricant de mobile.  
Alba-Iulia, Piața Szent István Nr. 11.

Recomandă mobile pregătite în atelierul său din cel mai bun material, pentru dormitoare, sufragerii, locuințe garson și — birouri pe lângă prețuri ieftine. —



**Johann Seibel**

strungărie artistică aranjată pe puter de mașini în  
Brașov, Strada Lungă No 27.



Pregătește și ține în depozit dopuri și pipe pentru buți, de cea mai bună calitate, apoi dacuri, bile și popice pentru biliard și popicărie precum și toffelul de picioare pentru masă, pelângă prețurile cele mai moderate. Celor ce cumpără a doua oară li-se dă rabat.  
— Lucrări de ornament. —

**Motoare șvedeze pentru olei brut!**

(Brevetul lui Hirsch Frank, Stockholm)

în poziție orizontală și verticală.

Mașini motorice ieftine și sigure, se pot instala oriunde.

Motoare sistem Diesel.  
Motoare cu gaz.

**Motoare cu benzină,** în cea mai bună execuție!  
Execuție promptă.

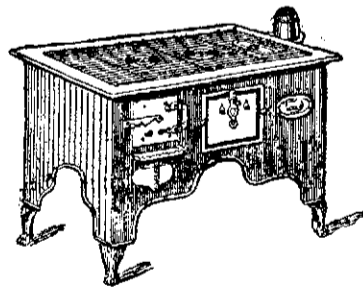
**Supányi Victor**

inginer tehnic diplomat, fabricant de mașini agricole

Bpest, V., Alkotmány-u. 12.  
Cereți catalog.

Fabrica de prăjitoare de cafea și căminuri brevetate a lăcătarului  
**IFJ. FAZEKAS FERENCZ**  
Szepsiszentgyörgy, Gróf Mikó-u. 18.

Recomandă on. public prăjitoarele de cafea brevetate și căminurile (șparhert) recunoscute de cele mai bune, dintre cari până acum s'au comandat peste 400 bucăți.



Primesc și esecut pelângă prețuri moderate orice lucrări de strungărie în fier, repararea mașinilor și mecanismelor de fier, a casselor etc. pelângă garanție.

Trimite franco fiecăruia care se referă la ziarul acesta prețurent despre prăjitoarele și căminurile sale brevetate.

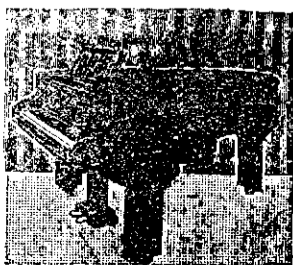
**Pianuri sau Harmoniuri**

se cumpără mai bine și ieftin în cunoscutul și solidul magazin de pianuri și harmoniuri

**V. Heldenberg, Sibiu** Strada Căminului 9.

(vis-à-vis de Hotelul Impăratul Roman). întemeiat la anul 1867 ca l-a prăvălie de pianuri în Transilvania.

Mare depozit de instrumente nouă și întrebuințate: pianuri, pianine, harmoniuri cu prețurile originale de fabrică. Sortiment bogat de pianuri de închiriat. — Plătire în rate după dorință. Pianuri vechi să primesc ca schimb.



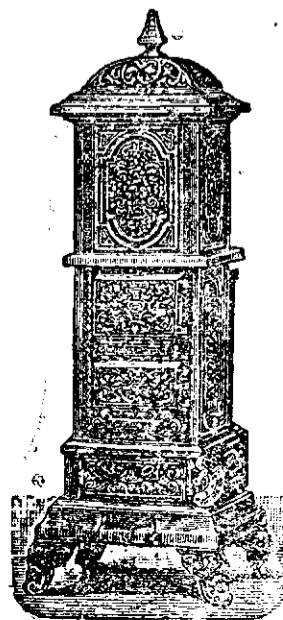
Pregătesc  
**cupatoare de teracotă,**

căminuri, vase, glastre, cu prețuri moderate.

Pentru durabilitatea lor garantez. Primesc și repararea cupatoarelor vechi și în provincie. Rugând sprijinul mult onoratului public:

**Magyar István,**

fabricant de căminuri și articole de lut  
Temesvár-Gyárváros, Kém-u. 16.



# MOBILE

pentru dormitoare, sufragerii, locuințe garzon, saloane, otele, cafenele, restaurante și palate; mobile de aramă și fier, covoare, perdele, candelabre, plane se trimit oriunde **pe lângă plătire cu bani gata, ori în condiții favorabile de plată**. Album bogat ilustrat 1 coroană.

La aranjare deplină trimitem voiajeur pe spesele noastre.

**MODERN LAKBERENDEZÉSI VÁLLALAT**  
Budapest, IV., Gerlóczy-utca 7.

(Lângă primăria centrală.)

## Traian Turturean

### lăcătuș artistic și de edificii

#### Bistriță — Besztercze.

10% economie la comande  
— de lucrări artistice. —

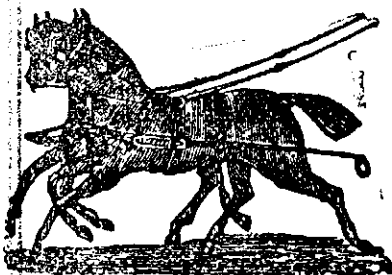
Lucrătoare aranjată cu mașini moderne.

**Atențiune** la cuptoarele economice de bucătărie vestite în Transilvania. — Catalog și desemnări să trimit la cerere.

## Ghete

moderne, din piele traianică pentru domni, dame și copii, se pot cumpăra mai ieftin în prăvălia lui

**Eberstein Henrik,**  
Lugoj, (Edificiul Bazar.)



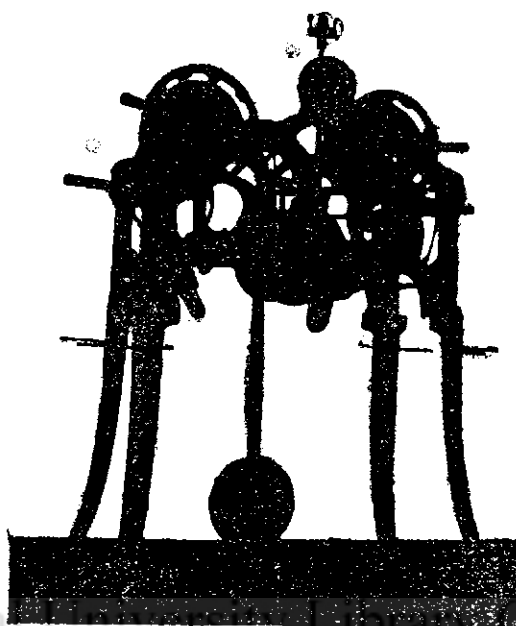
Atelier de curelărie, șelărie și coferărie:

**Orendt G. & Feiri W.**

(odinioară Societatea curelarilor)

Sibiu—Nagyszeben,  
Heltauerg. Str. Ciszădiei 45.

Magazin bogat în articole pentru cărotat, călărit, vânat, sport și volaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie, cu prețuri foarte moderate. Deodată permanent în curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi). — Recomandă pe urmă cei mai buni lamperi de piele fabricație proprie, pentru cavaleri și militari, cari stau strins lipite pe picior. — Reparările se execută prompt. **Mare depozit de hamuri pentru cai** dela soierile cele mai bune până la cele mai fine, **coperitoare (șoturi) de cai și curele de călătorie.** — Comandele se efectuează conștiincios.



Fabrică de ceasornice electrice și ceasornice de turn  
**gr. Thorotzkai és Társa**  
**Rozgonyi és Lovdai**  
Budapest, VII, Sziv u.32

Pregătește

**ciasuri pentru turn**

din material de seamă cu funcțiune precisată, în orice mărime.

Ciasuri principale și laterale electrice, ciasuri vertizatoare pentru școli și fabrici.

Ciasuri pentru castele, căsărmi și terase și jocul dangătului de clopote. — Primește reparaturi, precum și prefacerea ciasurilor vechi în ciasuri de turn cu salt de minut.

Cea mai mare și mai modernă fabrică de ciasuri electrice și de turn din Ungaria.

Ciasornicarii permanenți ai capitalei și furnizorii căilor ferate ungare a fabricilor de tutun și casei de amanet.

Premiat la expoziția gener. din Pécu cu medalie de aur și la expoziția societății industriale din ară cu diploma de onoare.

Damele cari voiesc să fie svelte, încerce corsetele mele

**„Neuester Schnitt”**

necesare la costumele »Princes« și »Directoire«.

**CORSETE**

după măsură, precum și reparaturi se fac în acuratețe.

**Gustav Zimmermann**

Sibiu—Nagyszeben,  
Grosser-Ring, 1. în etaj.



**Josif Haas**  
zugrav de biserici în  
Nagyszeben—Sibiu—Saggasse No 13.

**PRIMEȘTE:**

și ia în itreprindere zugrăvirea de biserici, în tot stilul, împodobirea lor, pictarea altarelor și icoanelor sfinte precum și lucrări de aurărie.

Execuție splendidă.

Inst. de zugrăvire artistică. Comandele se execută cu cea mai mare specialitate. La cerere face schițele necesare, iar la angajament merge în persoană.

Prețuri moderate.

Societate act. de mașini agricole și mehanice

(Mezőgazdasági és műszaki R. T.)

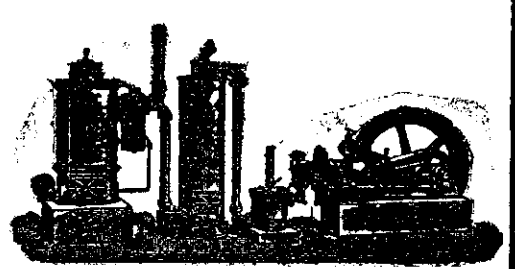
Nagyvárad, Rimánóczy-u.1.

**Mare depozit de mașini agricole și mehanice.**

Liferează: mașini agricole și industriale, unelte, aranjate de mori, mașini de abur, motoare cu olei, benzin și gaz. Automobile, articole californice, curcubete, pentru vin, și apă. Olei pentru mașini și cilindre.

Toffelul de unsori pentru mașini, saci, ponevi, valtrapuri, streanguri și pălămare; curele pentru mașini, pompe, mașini pentru vin și viticultură precum și utensilii; stropitoare, îngrădituri de sârmă, cumpene, desinfectorii și dulapuri de salvare.

Secție de electricitate și mașinării.



FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Aranjată cu mașinăriile cele mai moderne, cu putere electrică; spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame și toffelul de lingerie cu prețuri moderate. La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimite francat.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

**BANI**

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4<sup>1</sup>/<sub>4</sub>, 4<sup>1</sup>/<sub>2</sub>, 4<sup>3</sup>/<sub>4</sub> și 5<sup>0</sup>/<sub>0</sub>, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizația de interes corespunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință sîntelpeșpe-sele de intabulare, converten istoriile de interes czeri.

== Rezolvare grabnică, serviciu prompt ==

**SZÜCS F. VILMOS**

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Bihis, Gyula, Ciaba.

**ARAD, Karolina-utca 8. (Casa proprie.)**

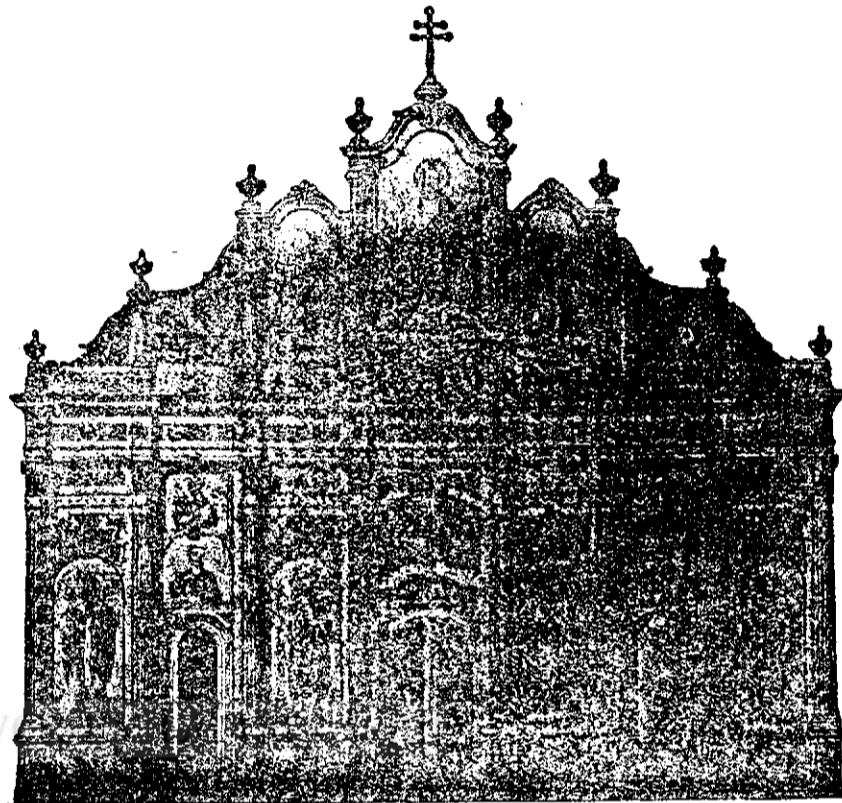
(Lângă filiala Poștei.)

Prin ero pe lângă onorar acuziteri de sfaceri abili și demni de încredere.

**Schmidt János succesor Schmidt Ferencz**

institut pentru ridicarea altarelor în

== Budapesta, Kőbányai-ut 53. ==



Pregătește: altare, amvoane, cripte, statui sfinte și întregul aranjament bisericesc, în orice stil, conform pretenziunilor artistice și pelângă prețuri convenabile. Se recomandă ca specialist, de München la renovarea altarelor vechi. Planuri și cataloage trimite gratuit precum și primirea muncii o face pe spesele sale proprii.

Prețuri moderate.

Condiții favorabile de plată.

**S'A DESCHIS**

prăvălia de pardesie de dame

**György Menyhért & Co.****Arad, piața Andrássy Nr. 8.**

Nr. telefonului 855.

Vis-à-vis de biserica Minorităților.

Nr. telefonului 855.

Mare asortiment în noutăți englezești de cea mai elegantă formă; modele originale în pardesii de dame și domnișoare pe lângă prețuri ieftine, fixe. — Comandele după măsură se execută în timp scurt. — În provincie la cerere se trimite mustre.